

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки
Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Міграційна криза в Європі: сучасні тенденції»

здобувача Кондратенко Катерини Вадимівни

Науковий керівник: к.е.н., професор Мусієць Тетяна Вікторівна

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією
з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Мозговий О.М.

(підпис)

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки
Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Я.М. Столярчук

(підпис)

«23» лютого 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.М. Мозговий

(підпис)

«23» лютого 2023 р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Здобувачу вищої освіти **Кондратенко Катерині Вадимівні**

(прізвище, ім'я, по батькові)

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему **«Міграційна криза в Європі: сучасні тенденції»**

Тему затверджено наказом ректора Університету від «22» лютого 2023 р. № 345

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні аспекти дослідження міграційних криз
(назва розділу)	
Розділ 2	Аналітичний огляд сучасної міграційної кризи в Європі

У розділі 1	визначити ключові поняття та провести класифікацію міграції;
	з'ясувати та дослідити фактори, які спричиняють міграційну кризу;
	розглянути законодавство, що регулює міграційні процеси в Європі.

У розділі 2	обґрунтувати актуальність проблеми міграційної кризи в сучасному світі;
	виявити основні тенденції міграційної кризи в Європі;
	проаналізувати міграційні потоки через військові конфлікти та кризи в Європі;
	визначити роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи в Європі.

 (підпис)

 Мусієць Т. В.
 (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

 Кондратенко К. В.
 (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 78 сторінок, 4 таблиці, 19 рисунків, список використаних джерел з 54 найменувань.

« Міграційна криза в Європі: сучасні тенденції »

Об'єктом дослідження є міграційна криза у Європі, яка характеризується значними міграційними потоками та викликана різноманітними економічними, політичними, соціальними та культурними факторами.

Предметом дослідження є сучасні тенденції міграційної кризи в Європі, а також проблеми, що пов'язані з нелегальною міграцією та прийомом біженців.

Метою роботи є дослідження сучасних тенденцій міграційної кризи в Європі на основі аналізу причин та наслідків, а також визначення ролі міжнародних організацій у вирішенні даної проблеми.

Для досягнення зазначеної мети поставлені наступні завдання:

- визначити ключовий зміст поняття «міграція» та провести її історичний аналіз;
- з'ясувати та дослідити фактори, які спричиняють міграційну кризу;
- розглянути законодавство, що регулює міграційні процеси в Європі;
- обґрунтувати актуальність проблеми міграційної кризи в сучасному світі;
- виявити основні тенденції міграційної кризи в Європі;
- проаналізувати міграційні потоки через військові конфлікти та кризи в Європі;
- визначити роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи в Європі.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в узагальненні ролі і значення міграційної кризи; дослідженні та виокремленні основних тенденцій розвитку міграції у Європі, особливостей впливу та регулювання міжнародних організацій міграційної кризи.

Інформаційною базою дослідження є офіційні дані сайтів Євростат, Statista, Рада ООН з прав людини, Агентства ООН у справах біженців, Міжнародної організації з міграції, Агентства Європейського Союзу Frontex, Державної міграційної служби України, публікації журналів, наукові праці та монографічні дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, звіти рейтингових агентств, матеріали та аналітичні звіти міжнародних організацій.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Ключові слова: міграція, міграційна криза, види міграції, причини міграції, міграційні процеси, міграційні потоки, нелегальна міграція, біженець, криза біженців, сучасні тенденції, військові конфлікти, міжнародні організації.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2023.

Рік захисту роботи 2023.

Відгук

про кваліфікаційну бакалаврську роботу

здобувача освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

факультету Міжнародної економіки і менеджменту

Кондратенко Катерини Вадимівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема «Міграційна криза в Європі: сучасні тенденції»

1. Актуальність теми: міграційна криза у Європі є досить актуальною темою для дослідження, оскільки вона стосується багатьох аспектів суспільного життя, таких як політика, економіка, культура та соціальна сфера. Європа вже давно є популярним напрямком глобальних міграційних потоків. Культури, економіки та суспільства розвивалися завдяки міграції. Особливо дослідження міграційних процесів в Європу актуально під час сучасної війни України з росією.

2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: кваліфікаційна бакалаврська робота має логічну структуру; дослідження теоретичних аспектів міграційних криз проведено на високому науковому рівні; у кваліфікаційній бакалаврській роботі представлені надсучасний аналітичний, статистичний, фактичний матеріал, який дозволяє глибоко розкрити тему кваліфікаційної бакалаврської роботи.

3. Наявність самостійних розробок автора: кваліфікаційна бакалаврська робота має самостійний характер, про що свідчать дані результату перевірки на плагіат 10,3%. Автором самостійно досліджено сучасні тенденції міграційної кризи в Європі на основі аналізу причин та наслідків, міграційні потоки через військові конфлікти та кризи в Європу, а також визначено роль міжнародних організацій у вирішенні проблеми міграційних криз.

4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій: полягає в узагальненні ролі і значення міграційної кризи; дослідженні та виокремленні основних тенденцій розвитку міграції у Європі, особливостей впливу та регулювання міжнародними організаціями міграційних криз.

5. Наявність недоліків: суттєві недоліки виправлені під час роботи над кваліфікаційною бакалаврською роботою.

6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: кваліфікаційна бакалаврська робота заслуговує на високу позитивну оцінку і може бути допущена до захисту перед ЕК.

Науковий керівник: професор кафедри міжнародних фінансів, к. е. н., професор

(підпис) Мусієць Т. В.

“31” травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ КРИЗ.....	7
1.1 Міграційна криза як економічна категорія та її історичний аналіз	7
1.2 Фактори, що спричиняють міграційну кризу	13
1.3 Правовий та політичний контекст міграції.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ В ЄВРОПІ.....	33
2.1 Актуальність проблеми міграційної кризи в сучасному світі.....	33
2.2 Сучасні тенденції міграційної кризи в Європі.....	41
2.3 Аналіз міграційних потоків через військові конфлікти та кризи в Європі	49
2.4 Роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи в Європі	62
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ.....	80

ВСТУП

Актуальність теми. Міграційна криза у Європі є досить актуальною темою для дослідження, оскільки вона стосується багатьох аспектів суспільного життя, таких як політика, економіка, культура та соціальна сфера. Європа вже давно є популярним напрямком глобальних міграційних потоків. Міграція така ж стара, як і людство. Наші культури, економіки та суспільства розвивалися завдяки міграції. Мільйони європейців врятувалися від бідності та голоду, емігрувавши через океани, коли зростання нашого населення перевищувало економічне зростання та можливості.

Протягом 20-го століття Європа пережила одні з найбільших хвиль біженців і найжорстокіших вимушених міграцій в історії людства, особливо в результаті Першої та Другої світових воєн. Деякі з цих примусових міграцій можна точніше описати як етнічну чистку, а у випадку виселення та остаточного знищення євреїв з Європи – геноцид.

Люди постійно переїждять в сьогоdnішньому глобалізованому світі. Міграція руйнує традиційні кордони між культурами, етнічними групами і мовами, і розвиває різноманітність, культурні та економічні багатства. Міграція також сприймається багатьма як виклик або навіть як погроза. У всьому світі кількість міжнародних мігрантів зростає, в основному відповідно до зростання населення.

За останні десятиліття Європа стала прихистком для мільйонів людей, які відчують небезпеку в своїх рідних країнах, будь то військові конфлікти, гоніння на етнічні чи релігійні підстави, економічна криза або інші фактори. Але ця масова міграція також стала причиною серйозних викликів для країн-членів Європейського Союзу.

Однією з тенденцій, що спостерігаються в сучасній міграційній кризі в Європі, є зростання числа мігрантів, які намагаються вирушити в Європу з Африки

та Близького Сходу через Середземне море. Іншою тенденцією є зростання числа біженців, які шукають притулок в Європі через військові конфлікти в Сирії, Лівії, Афганістану та Україні.

Питання біженців і міграції в Європі є і завжди було дуже чутливою темою. Сьогодні у світі більше біженців, ніж з часів Другої світової війни, і в міру поширення конфліктів, бідності та криз ще більше людей стане переміщеним. На жаль, кількість біженців лише зростає, а це означає, що знання про переміщення людей є життєво важливим.

Дослідження цієї теми дозволить зрозуміти причини міграції до Європи, наслідки для мігрантів та приймаючих країн, сучасні тенденції розвитку міграційних процесів у Європі, а також роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною базою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних вчених, які досліджували ключові поняття «міграції», до них належать: Світлов О.Р., Новіченко А. В., Н. О. Лиховід, Коваленко В.В., Костенко В. О., Кузьменко О.В., С. Колінсон, Р. Хавсман. Еволюцію міграційних процесів розглядає Алексєєва Т. І.. Розвиток міграційних процесів у Європі та Україні демонструє у своїх працях Андрейко В. І.. Вагомий внесок у дослідження міграційних процесів зробили українські вчені такі як В. Геєць, Е. Лібанова, С. Писаренко, А. Кравченко, О. Маліновська.

Метою роботи є дослідження сучасних тенденцій міграційної кризи в Європі на основі аналізу причин та наслідків, а також визначення ролі міжнародних організацій у вирішенні даної проблеми.

Для досягнення зазначеної мети поставлені наступні **завдання**:

- визначити ключовий зміст поняття «міграція» та провести її історичний аналіз;
- з'ясувати та дослідити фактори, які спричиняють міграційну кризу;
- розглянути законодавство, що регулює міграційні процеси в Європі;

- обґрунтувати актуальність проблеми міграційної кризи в сучасному світі;
- виявити основні тенденції міграційної кризи в Європі;
- проаналізувати міграційні потоки через військові конфлікти та кризи в Європі;
- визначити роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи в Європі.

Об'єктом дослідження є міграційна криза у Європі, яка характеризується значними міграційними потоками та викликана різноманітними економічними, політичними, соціальними та культурними факторами.

Предметом дослідження є сучасні тенденції міграційної кризи в Європі, а також проблеми, що пов'язані з нелегальною міграцією та прийомом біженців.

Методи дослідження. Для досягнення мети, в ході дослідження було використано загальнонаукові методи дослідження, такі як: історичний, в межах якого вивчався процес виникнення і розвитку міграційних процесів до Європи; аналіз та синтез- при оцінці сучасних тенденцій розвитку міграційної кризи; порівняльно-економічний аналіз-при порівнянні стану міграції в різних країнах Європи. Також було використано методи економічного аналізу та статистичні методи для аналізу статистичних даних щодо міграційних потоків у Європі.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає в узагальненні ролі і значення міграційної кризи; дослідженні та виокремленні основних тенденцій розвитку міграції у Європі, особливостей впливу та регулювання міжнародних організацій міграційної кризи.

Інформаційною базою дослідження є офіційні дані сайтів Євростат, Statista, Рада ООН з прав людини, Агентства ООН у справах біженців, Міжнародної організації з міграції, Агентства Європейського Союзу Frontex, Державної міграційної служби України, публікації журналів, наукові праці та монографічні дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, звіти рейтингових агентств, матеріали та аналітичні звіти міжнародних організацій.

Структура роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ КРИЗ

1.1 Міграційна криза як економічна категорія та її історичний аналіз

Міграція є третім фактором зміни чисельності населення, іншим є народжуваність і смертність. Порівняно з народжуваністю та смертністю, міграція по-різному впливає на чисельність населення. Міграція не є біологічною подією, як народжуваність і смертність, а на неї впливають соціальні, культурні, економічні та політичні фактори.

Поняття мігрант походить від латинської мови: *migrantis* і стосується людини, яка переїжджає з місця на місце. (див. Додаток В) Так, під міграцією в широкому розумінні розуміють «будь-яку форму територіальної мобільності населення незалежно від мети, тривалості, регулярності», а у вузькому — «переміщення людей з однієї місцевості в іншу». Це може включати окрему людину чи цілу громаду, внутрішнє переселення в межах країни чи подорож через кілька континентів, вимушену втечу від загрози насильства чи добровільний пошук можливостей деінде. Дійсно, у багатьох випадках це може включати суміш шаблонів і мотивацій: наприклад, мігрантам, можливо, доведеться тікати від дуже реальних небезпек для себе та своїх сімей, водночас активно плануючи краще життя в іншому місці. Міграція має різноманітні аспекти, і є багато причин – деякі навіть здаються суперечливими – чому люди вирішують виїхати або залишитися. У минулому міграція населення була зумовлена неекономічними причинами, тоді як сучасна міграція здебільшого зумовлена економічними. [1]

Міграційна криза може спричинити переміщення населення в межах або за межі країни. Це може статися раптово або поступово, і залежить від міграційних переміщень до кризи, а також змін у подальших моделях міграції. Термін

«міграційна криза» описує складні та загалом великомасштабні міграційні потоки, а також моделі мобільності, спричинені кризою, які часто призводять до значної вразливості постраждалих людей і громад і створюють серйозні проблеми з управлінням міграцією в довгостроковій перспективі.

Міграційні кризи мають кілька обличь, тому, використовуючи цей вираз, ви можете мати на увазі міжнародних мігрантів, які постраждали від кризи, коли вони перебувають у країні призначення, або ви можете посилатися на міграційні потоки, що є результатом нестабільності та тривалих конфліктів у регіоні серед інших можливих сценаріїв. [2]

Люди мігрували з одного континенту на інший, з країни в країну або внутрішньо, всередині тієї самої країни. Очевидно, що міграція протягом багатьох років відігравала ключову роль у формуванні світу, яким ми його знаємо сьогодні.

Міграції поділяються на кілька широких категорій. По-перше, можна виділити внутрішню та міжнародну міграцію.

Внутрішня міграція стосується зміни місця проживання в межах національних кордонів, наприклад, між штатами, провінціями, містами або муніципалітетами. Внутрішній мігрант - це той, хто переїжджає на іншу адміністративну територію.[3]

Міжнародна міграція стосується зміни місця проживання за межами національних кордонів. Міжнародний мігрант - це той, хто переїжджає до іншої країни. Міжнародні мігранти також класифікуються як легальні іммігранти, нелегальні іммігранти та біженці. Легальними іммігрантами є ті, хто переїхав з законного дозволу країни, що приймає, нелегальні іммігранти - ті, хто переїхав без законного дозволу, а біженці - ті, хто перетнув міжнародний кордон, щоб уникнути переслідування.

По-друге, міграція може бути добровільною або примусовою. Більшість добровільних міграцій, як внутрішніх, так і зовнішніх, здійснюються в пошуках кращих економічних можливостей або житла.

Добровільна міграція передбачає, що хтось вирішує виїхати, щоб знайти кращі можливості. Вимушена міграція передбачає міграцію людини з міркувань безпеки — і це може бути проти її волі. Добровільна міграція відбувається, коли хтось вирішує залишити домівку. Більшість добровільних міграцій, як внутрішніх, так і зовнішніх, здійснюється в пошуках кращих економічних можливостей або житла. Вимушені міграції зазвичай охоплюють людей, яких вигнали уряди або яких перевезли як рабів чи в'язнів. Мігранти, які були змушені залишити свою країну через уряд або через війну, голод чи стихійні лиха, називаються біженці.[3]

Міграція не є новим явищем, вони відомі нам з далекої давнини, коли люди були змушені залишати свою країну через релігійні переслідування, етнічні конфлікти, війни чи стихійні лиха. Дійсно, історія людства — це історія міграції — дехто навіть стверджував, що переміщення — це наш природний стан. Саме завдяки цій стійкій звичці ми зараз заселяємо всю планету. Міграція завжди була важливою частиною нашої адаптації до екологічного стресу, соціальних потрясінь та інших викликів. Те саме актуально і сьогодні, хоча зараз воно набуло глобального масштабу.

Наші предки емігрували з Африки і пересувалися євразійськими луками і тундрою слідами мігруючих стад мамонтів і мастодонтів. Людству знадобилися багато років, щоб поширитися по всьому світу – цей процес закінчився приблизно 9500 років тому, коли наші предки ступили на найпівденніший край Південної Америки. [1]

Людські міграції були фундаментальними для історії людства з найдавніших часів. Вони змінили землі й континенти, а також расовий, етнічний і мовний склад свого народу.

Рисунок 1.1- це карта із зображенням того, як вважається, що ранні сучасні люди (*Homo sapiens*) поширилися по земній кулі. Він також показує географічне поширення *Homo erectus* і неандертальців. Дати є приблизними (і не гарантовані на 100%). [5]

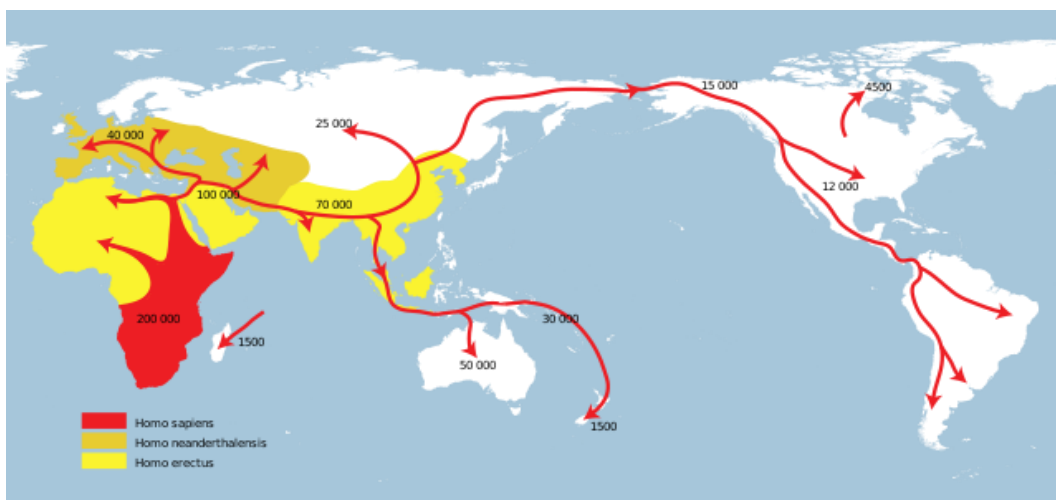

Рисунок 1.1 Історія міжнародної міграції [5]

Міжнародний рух населення, який існував протягом кількох століть у теорії міжнародних відносин, пройшов свій історичний розвиток, залишивши людству значний теоретико-методологічний потенціал. Дослідження міграційних процесів почалися ще в глибоку давнину, коли людство ще не уявляло, що таке міграція, і тривають донині.

На ранніх етапах історії переміщення людей відігравало вагомую роль у формуванні культурних цінностей народів, зростанні міст, розвитку промисловості та торгівлі. Перші твердження про міжнародну міграцію населення можна знайти в працях Платона, Арістотеля, Піфагора, Фалеса та Солона, в яких доступ до нових просторів часто розглядається як сильний творчий ефект подальшого розвитку. Подорожуючи, люди збагачують свій соціокультурний досвід, набувають знань про традиції інших народів, дізнаються про символічні стратегії їх гостинності, передають свої вміння та навички. Історично міграційні процеси характеризувались різними підходами та особливостями, мали свої особливості розвитку, зокрема вимушені міграції та міграції на добровільних засадах. [4]

У розвитку міжнародної міграції можна виділити такі періоди:

- період меркантилізму (близько 1500-1800 рр.) - мігранти прямували до Америки, Африки, Азії, Океанії з країн Європи. Д. Массей зазначає, що визначити точну кількість міжнародних мігрантів у цей період досить важко, але можна

стверджувати, що ці потоки були досить значними. Водночас у деяких частинах світу спостерігається засилля європейців, які мали значний вплив на економіку та культуру народів.

- Індустріальний період (початок 19 ст. – близько 20-х рр. 20 ст.) характеризується тим, що центрами еміграції були переважно європейські країни, більшість населення яких покинула Британські острови, Італія, Австро-Угорщина, Німеччина та Іспанія. Д. Массей вважає, що масова міграція відіграла важливу роль у соціальній, економічній та демографічній трансформації Європи та мала значний вплив на міжнародну міграцію. Мобільності населення сприяли ліберальна політика приймаючих країн щодо мігрантів, відкриті кордони та низькі тарифи.

- Д. Массей пов'язує період постіндустріальної міграції (з середини 1960-х років) з перетворенням міграції в глобальне явище, коли різко зросла кількість і різноманітність країн походження і призначення. Змінився вектор міграційних потоків, і домінуюча роль стала належати країнам третього світу. З 1960-х років еміграція з Африки, Азії та Латинської Америки різко зросла. У 1970-х роках навіть країни давньої еміграції, такі як Італія, Іспанія та Португалія, почали приймати іммігрантів з Близького Сходу та Африки. У 1980-х роках міжнародна міграція поширилася на Азію, не лише на Японію, але й на країни, що розвиваються, такі як Корея, Тайвань, Гонконг, Сінгапур, Малайзія та Таїланд.

Як показує історичний досвід, міжнародна міграція населення має суттєвий вплив на розвиток не лише національних, а й світових ринків праці та знаходить своє відображення в теоріях трудової міграції. Існує ряд теорій міжнародних відносин, які виникли незалежно один від одного у зв'язку з вивченням феномену міграції на різних етапах розвитку світового господарства. [4]

Останнім часом, завдяки новим технологіям, прогресу в транспорті, а також тому факту, що тепер більше людей мають ресурси для міграції завдяки зменшенню бідності, глобальна міграція зросла як у масштабах, так і в складності. Ми справляємося з міграційними процесами на глобальному рівні. Ці зміни вражають

і змушують нас переглянути те, як ми дивимося та сприймаємо світ та міграцію загалом.

Отож, проаналізувавши історію міграції можна стверджувати, що ще кілька десятиліть тому пересування людей – особливо через національні кордони чи цілі континенти – відбувалося на набагато нижчому рівні, ніж сьогодні. Хоча люди мігрували протягом тисячоліть, динаміка, а також пункти призначення та країни походження змінилися як і природа самої міграції.

1.2 Фактори, що спричиняють міграційну кризу

Чому люди рухаються? Ми робимо це протягом тисячоліть, настільки довго, що ми не зовсім впевнені, як люди потрапили до всіх куточків планети, оскільки найдавніші міграції відбувалися задовго до того, як люди почали записувати історію. Однак деякі речі є універсальними, і ми можемо сказати, що тисячі років тому причини міграції людей не відрізнялися від тих, що є сьогодні. Звичайно, не так багато людей, мабуть, мріяли дати своїй дитині можливість навчатися в найкращому коледжі та стати найкращим адвокатом у судових процесах, але на ширшому рівні основи пошуку вищої якості життя, більше ресурсів і миру мотивували людей для міграції тисячі років. [6]

Важливі чинники, які спонукають людей рухатися, можна розділити на п'ять категорій. (див. Додаток Д) Це економічні фактори, демографічні фактори, соціально-культурні фактори, політичні фактори та різні фактори. Усі ці фактори можуть збігатися; Часто причиною міграції є сукупність факторів. Деякі люди стверджують, що будь-яка міграція в кінцевому підсумку є економічно вмотивованою, чи то покращення статусу, порятунком від бідності чи втеча від катастрофи. Часто це правда, але є й інші аспекти міграції. За даними Міжнародної організації з міграції ООН (МОМ), у 2020 році 281 мільйон людей, або 3,6 відсотка всіх людей у світі, були мігрантами. Багато з цих мігрантів вирушають у небезпечні та іноді смертельні подорожі, щоб уникнути бідності чи гноблення в надії на краще життя. [6]

Однак не вся міграція є результатом цього: лише 10% світових міжнародних мігрантів є біженцями або шукачами притулку, і менше – нелегальними мігрантами (ті, які нелегально перетинають кордони).

Станом на травень 2022 року 100 мільйонів осіб були вимушено переміщені по всьому світу. Це означає збільшення на 10,7 мільйона осіб, переміщених з кінця минулого року через війну в Україні та інші смертоносні конфлікти.

Причини міграції зазвичай класифікуються як фактори підштовхування та притягування. Фактори підштовхування змушують людину залишити місце. Поштовхом можуть бути політичні заворушення, відсутність можливостей працевлаштування або перенаселеність. Тоді як фактори притягування притягують когось до певної території. Притягальним фактором можуть бути кращі можливості працевлаштування або наявність родичів чи друзів, які вже переїхали сюди. Фактори підштовхування та притягування зазвичай мають певний зв'язок один з одним і можуть розглядатися як дві сторони однієї медалі. Наприклад, якщо хтось залишає територію через конфлікт (фактор підштовхування), він, імовірно, йде в мирну територію (фактор притягнення). [6]

Більшість досліджень вказує на те, що міграція в основному мотивована **економічними факторами**. У країнах, що розвиваються, низький сільськогосподарський дохід, сільськогосподарське безробіття та неповна зайнятість вважаються основними факторами, що штовхають мігрантів до розвинених регіонів з більшими можливостями роботи. Таким чином, майже всі дослідження стверджують, що більшість мігрантів переїхали в пошуках кращих економічних можливостей.

Загальними спонукальними факторами є низька продуктивність, безробіття та відставання, погані економічні умови, відсутність можливостей для просування, виснаження природних ресурсів і природні катаклізми. Впровадження капіталомістких методів виробництва в сільському господарстві та механізація окремих процесів зменшують потребу в робочій силі в сільській місцевості. Відсутність альтернативних джерел доходу в сільській місцевості також є важливим чинником міграції. [7]

Наступним фактором є **демографічні зміни**. У сучасному суспільстві важливого значення почали набувати демографічні проблеми людства, які, насамперед, проявляються міграцією і природним рухом населення.

Населення будь-якої конкретної території може змінюватися лише через три процеси: народження, смерть та міграцію. Як вже відомо, країнова асиметрія в розміщенні людського ресурсу існувала завжди, проте світовий демографічний вибух різко посилив цю нерівномірність. Як результат -на початку 21 ст. очевидною стала величезна демографічна асиметрія між промислово розвиненими країнами світу, схильними до депопуляції, та перенаселеними країнами, що розвиваються.

Нині щосекунди у світі народжується 21 людина і помирає 18. Через це населення світу щодня збільшується на 250 000 і майже на 90 мільйонів людей на рік. Процес безперервного зростання населення у світі вимагає збільшення виробництва енергії, їжі та споживання природних ресурсів, що посилює тиск на біосферу планети та сприяє апокаліптичним прогнозам. [8]

Прогнозується, що кількість людей, які додадуться до світового населення протягом кожного наступного п'ятирічного періоду, зменшуватиметься, але лише після 2050 року кількість доданих до світового населення буде меншою, ніж на початку 1950-х років. (див. рис.1.2)

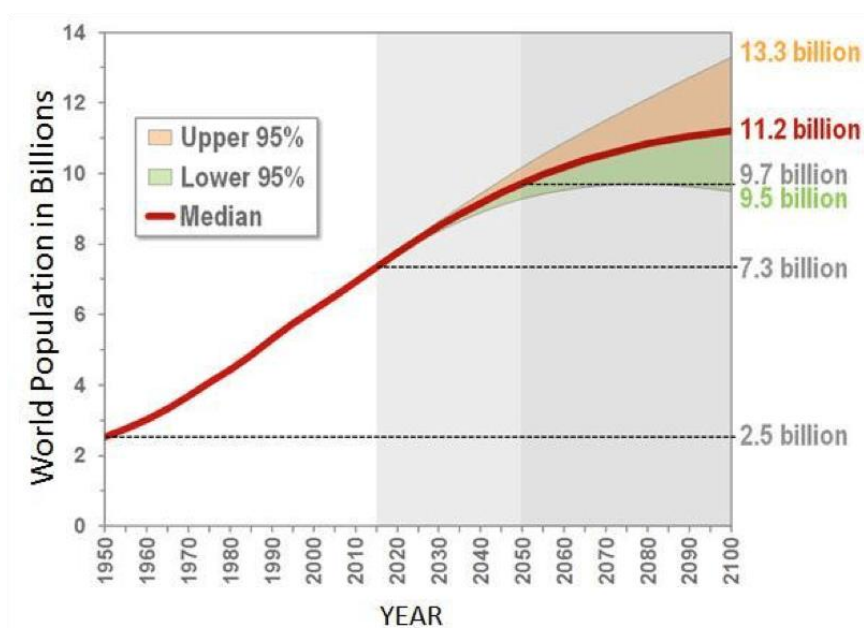

Рисунок 1.2 Прогноз ООН залежно від темпів зростання, які ми можемо очікувати [9]

Цікаво відзначити, що з 2017 по 2050 рік очікується, що половина приросту населення світу буде зосереджена лише в дев'яти країнах: Індії, Нігерії, Демократичній Республіці Конго, Пакистані, Ефіопії, Об'єднаній Республіці Танзанія, Сполучені Штати Америки, Уганда та Індонезія (впорядковані за їхнім очікуваним внеском у загальне зростання), який становив 4,3 народження на жінку в 2010-2015 роках. Однак причини високого зростання населення в цих країнах різноманітні, частково залежать від історії, економічної та соціальної політики уряду, освіти та добробуту. У результаті населення цих країн стрімко зростає, приблизно на 2,4% на рік.

Наразі проблема надлишкового населення стає реальністю у провідних, індустріально розвинених країнах. Масова легальна та нелегальна міграція до розвинених країн здатна породити нову проблему з непередбачуваними наслідками. Характерно, що чим нижче економічний рівень країни та якість життя її громадян, тим вища її народжуваність, і навпаки. [1]

Відносно новими демографічними проблемами є "псевдоурбанізація" (Індія, країни Латинської Америки), криза великих міст (США), нелегальна міграція з Азії до Західної Європи, з Латинської Америки до США та Канади тощо.

Зазвичай вважається, що корінні народи живуть, зокрема, у сільській та віддалених районах, хоча насправді вони часто мають значну присутність у містах у багатьох країнах – і їх дедалі частіше витісняють із земель своїх предків у міста внаслідок захоплення землі чи насильства.

У містах «джентрифікація» міських територій часто витісняє існуючих мешканців (зазвичай людей із нижчими доходами) або позбавляє їх можливості скористатися перевагами реконструкції. Хоча його часто критикують, зазвичай не визнають прикладом расизму чи дискримінації. Але представники меншин і корінні жителі часто живуть саме в тих громадах, на які впливає джентрифікація, що спричиняє подальше переміщення. [1]

Ще однією суттєвою зміною є те, що настільки поширена на ринку товарів і фінансових послуг глобалізація цілком може вплинути на ринки праці з більшою силою. В даний час більшість кваліфікованих робітників стикаються зі світовим ринком у деяких професіях (наприклад, охорона здоров'я та гірничодобувна промисловість), і обмеження міграції для цих секторів послаблено.

Також є міграція, зумовлену демографічними дисбалансами: у найбагатших країнах зменшиться чисельність населення працездатного віку, а частка людей похилого віку різко зросте, тому вони потребуватимуть іммігрантів. Важливим важелем у вирішенні демографічної проблеми людства є покращення якості життя у країнах «периферії» з підвищенням макроекономічних показників та рівня освіти. Світовий досвід свідчить, що це сприяє суттєвому зниженню народжуваності.

Перенаселення підштовхнуло міграцію через кордони країн і континентів. Зрозуміло, що люди, які живуть у бідніших країнах, прагнуть вищого рівня життя та доступу до можливостей для себе та своїх дітей. Крім того, глобалізація продовжує з'єднувати мільярди людей щодня, а високофункціональні транспортні системи створюють стимули для людей перетинати кордони в пошуках рішень для себе та своїх сімей.

Іншим важливим демографічним фактором внутрішньої міграції є шлюб, оскільки жінки звикли слідувати за своїми чоловіками. Така форма міграції як возз'єднання сім'ї стосується членів сім'ї, які приїжджають приєднатися до одного зі своїх родичів, який проживає в іншій країні. Це, як правило, включає наречених, цивільних партнерів, подружжя або неодружених, дітей на утриманні та літніх родичів.

Демографічна та економічна міграція пов'язана зі стандартами праці, безробіттям і загальним станом економіки країни. Фактори притягування включають вищу заробітну плату, кращі можливості працевлаштування, вищий рівень життя та освітні можливості. Якщо економічні умови несприятливі та,

здається, ризикують подальшим занепадом, більша кількість людей, ймовірно, мігруватиме до країн із кращими перспективами. [1]

Соціальні фактори також відіграють важливу роль у міграції, їх можна легко змішати з політичними, і вони часто мають багато спільного, але соціальні причини більше пов'язані з культурою чи людьми місця, а не з урядом. Однак уряд часто може бути відображенням культури та людей місця. Фактори соціального спонукання можуть включати дискримінацію або пригнічення, особливо коли політичний захист гарантується законом, але не практикується соціально чи культурно. Переслідування через етнічну приналежність, релігію, расу, політику чи культуру можуть підштовхнути людей покинути свою країну. [6]

Політичні причини міграції можуть включати конфлікти, війни, гноблення, відсутність свободи та втрату прав людини. Політичні чинники міграції проявляються у нестабільному зовнішньополітичному становищі країни походження мігранта та в нестабільній політичній ситуації всередині країни. Зростання міграційних настроїв залежить від оцінки громадянами економічної та політичної ситуації у державі. Факторами притягування, з іншого боку, можуть бути такі речі, як більше прав людини, соціальні послуги, які надає уряд, прагнення до свободи та рівності, а також наявність сильних інституцій, які захищають права та не терплять корупції. Ті, хто тікає від збройних конфліктів, порушень прав людини чи переслідувань, швидше за все, є гуманітарними біженцями. Це вплине на те, де вони оселяться, оскільки деякі країни мають більш ліберальний підхід до гуманітарних мігрантів, ніж інші. У першу чергу ці особи, швидше за все, переїдуть до найближчої безпечної країни, яка приймає шукачів притулку. [6]

Насильницькі **конфлікти** є однією з головних причин, які зараз переміщують людей у світі. Більшість людей, переміщених через конфлікт, залишаються в країні – вони є внутрішньо переміщеними особами. Але багато хто тікає до інших країн або відразу, або після періоду внутрішнього переміщення.

Конфлікт, зокрема, створює радикальну і тривалу невизначеність для тих, хто його переживає. Обізнаність людей про ситуацію, з якої вони втекли, зазвичай неповна, і вони не можуть передбачити, що буде в майбутньому. Під час втечі та вигнання біженці та внутрішньо переміщені особи мають розробити стратегії, щоб подолати цю невизначеність.

Люди, які втекли від конфлікту в інші країни, часто особливо схильні до транснаціональних відносин зі своєю країною походження. Вони можуть:

- надсилати грошові перекази для підтримки миру чи війни;
- голосувати або створювати політичні партії;
- агітувати владу в країнах свого проживання щодо зовнішньополітичних ініціатив для вирішення конфлікту, який їх витіснив. [1]

Корупція може бути ключовим фактором міграції. У країнах, де корупція поширена, людям – особливо представникам меншин – дуже важко отримати доступ до можливостей і створити собі гідне життя. Це часто спонукає людей переїжджати до країн, де корупція менш поширена. І це лише одна сторона медалі. Корупція також відіграє важливу роль у процесі міграції:

- Коли люди вирішують повернутися – або їх повертають проти їхньої волі – корупція в їхніх країнах походження може ускладнити реінтеграцію.
- Корупція робить подорожі людей набагато небезпечнішими, дозволяючи міграції відбуватися нерегулярними, нерегульованими шляхами, наражаючи людей на загрозу смерті та експлуатації.
- Це особливо небезпечно для жінок і дітей (особливо дівчат), яким загрожує сексуальне насильство з боку контрабандистів і прикордонників, що є прикладом перекресної дискримінації.
- Але реальність така, що багато мігрантів, включаючи біженців, не мають іншого вибору, окрім як подорожувати, отримуючи документи або перетинаючи кордони за допомогою хабарів. [1]

Фактори навколишнього середовища завжди були рушійною силою міграції, оскільки люди тікали від стихійних лих, таких як повені, урагани та землетруси. Однак очікується, що зміна клімату посилить екстремальні погодні явища, що означає, що більше людей може бути в русі.

Згідно з Міжнародною організацією з міграції, «екологічні мігранти — це ті, хто через раптові або прогресуючі зміни в навколишньому середовищі, що негативно впливають на їхнє життя або умови життя, змушені залишити свої звичні домівки, тимчасово або назавжди, і які переїжджають або у своїй країні чи за кордоном».

Зміна клімату вже витісняє багатьох людей з їхніх домівок і спонукає ще більше людей добровільно мігрувати в пошуках кращого життя. Навіть інші причини міграції часто мають коріння у зміні клімату, яка є одним із головних соціальних та економічних стресів сучасності.

Зростає кількість конфліктів, мотивованих доступом до води та інших ресурсів. Але зв'язки не завжди є прямими чи чіткими, і людська діяльність усе ще є найважливішим фактором. [7]

Важко оцінити кількість екологічних мігрантів у всьому світі через такі фактори, як зростання населення, бідність, управління, безпека людей і конфлікти, які впливають. Оцінки коливаються від 25 мільйонів до одного мільярда до 2050 року.

Отже, міграційна криза - це складне явище, яке виникає з різних причин, таких як економічні, політичні, соціальні та екологічні чинники. Зростаюча кількість конфліктів, війн, природних катастроф, зростання населення та нерівний економічний розвиток можуть спричиняти масову міграцію людей з одного регіону до іншого. Різні держави та міжнародні організації можуть реагувати на міграційну кризу за допомогою прийняття політичних, економічних та гуманітарних заходів, щоб забезпечити захист прав мігрантів та зменшити негативні наслідки міграції для країн походження та прийому.

1.3 Правовий та політичний контекст міграції

Міграція є складною та багатовимірною проблемою, яка залежить від політичного, економічного, соціального та правового контексту. Правовий та політичний контекст міграції включає різні аспекти, такі як законодавство, політика, права та обов'язки мігрантів, імміграційна політика та контроль за міграцією.

Існуючі правові інструменти забезпечують комплексну правову основу для управління міжнародною міграцією. Чітко визначені правила стосуються поводження з низкою мігрантів, включаючи, серед іншого, жінок, чоловіків, дітей, біженців, осіб без громадянства, трудових мігрантів та мігрантів, які стали жертвами торгівлі людьми. [10]

Регулювання міжнародної міграції робочої сили можна розглядати на трьох рівнях: національному, міжнародному та інтеграційному.

На національному рівні кожна держава встановлює свої правила та процедури регулювання міграції в своїй країні. Це може включати в себе обмеження на в'їзд та перебування іноземців, встановлення квот на видання робочих віз, заборону на роботу без дозволу, обмеження на доступ до соціальних послуг тощо.

На міжнародному рівні регулювання міграції робочої сили проводиться за допомогою Міжнародної організації праці та Міжнародної організації міграції. Ці організації розробляють міжнародні стандарти та принципи щодо міграції робочої сили, виконують контроль за їх дотриманням та забезпечують захист прав емігрантів. До їх функцій також належить підтримка розвитку міграції робочої сили та надання допомоги в організації міграційних потоків. [11]

На інтеграційному рівні регулювання міграції робочої сили здійснюється шляхом укладання договорів та угод між країнами-учасниками інтеграційних об'єднань. Метою є забезпечення співпраці та безпеки ринку праці в рамках цих

об'єднань. Такі договори можуть включати в себе встановлення спільних правил та процедур щодо видання робочих віз, встановлення квот на в'їзд, забезпечення соціального захисту емігрантів. [11]

Міжнародна організація з міграції (МОМ) є частиною системи Організації Об'єднаних Націй як провідна міжурядова організація, яка з 1951 року сприяє гуманній та впорядкованій міграції на благо всіх, налічуючи 173 держави-члена та 9 держав-спостерігачів і присутність у понад 100 країнах.

МОМ підтримує мігрантів у всьому світі, розробляючи ефективні відповіді на зміну динаміки міграції, і, таким чином, є ключовим джерелом порад щодо міграційної політики та практики. Організація працює в надзвичайних ситуаціях, розвиваючи стійкість усіх людей, які пересуваються, і особливо тих, хто перебуває в ситуаціях уразливості, а також розбудовуючи спроможність урядів керувати всіма формами та наслідками мобільності. [12]

Діяльність МОМ спрямована на забезпечення врегульованого та гуманного управління міграцією, міжнародного партнерства у вирішенні міграційних питань, допомогу в пошуку практичних рішень міграційних проблем, а також на надання гуманітарної підтримки мігрантам, які її потребують, включно з біженцями та внутрішньо переміщеними особами.

МОМ працює у сфері міграції та розвитку, полегшення міграційних процесів, регулювання міграції та вимушеної міграції. Діяльність МОМ, яка охоплює ці галузі, включає підтримку міжнародного міграційного законодавства, обговорення політики та розробку рекомендацій, захист прав мігрантів, надання медичних послуг мігрантам та розгляд гендерних аспектів міграції.

Робота організації керується кількома основними принципами. Стратегія з 12 пунктів, прийнята Радою МОМ у 2007 році, окреслює основні цілі Організації та забезпечує ефективний опис сфери діяльності МОМ. У 2015 році країни-члени МОМ схвалили Рамкову програму управління міграцією (MiGOF), яка встановлює

головні цілі та принципи, які, якщо вони будуть виконані та введені в дію, створять основу для ефективного підходу до управління міграцією.[12]

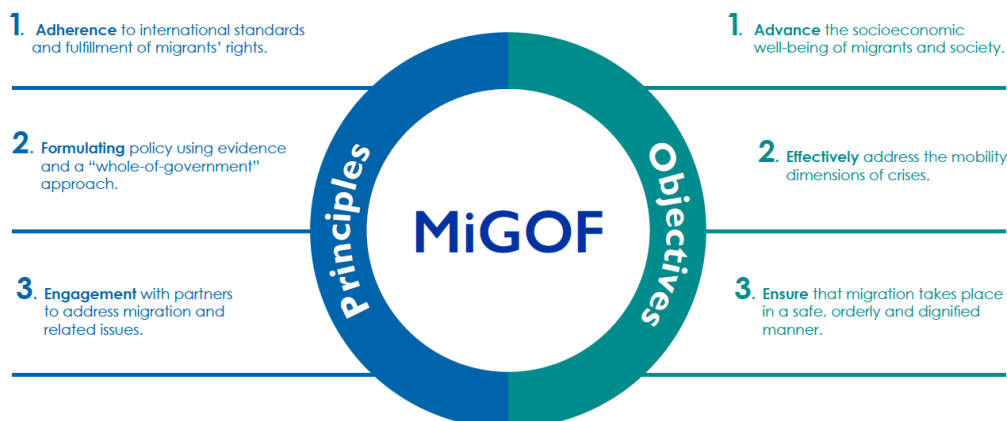

Рисунок 1.3 Принципи та цілі MiGOF [13]

На рисунку 1.3 зображені основні принципи та цілі MiGOF. Три принципи пропонують необхідні умови для ефективного управління міграцією шляхом створення більш ефективного середовища для отримання максимальних результатів, щоб міграція була корисною для всіх. Вони являють собою засоби, за допомогою яких держава забезпечить дотримання системних вимог до ефективного управління міграцією. Сюди належать: Дотримання міжнародних стандартів і реалізація прав мігрантів, міграційна та пов'язана з нею політика з використанням доказів і загальнодержавних підходів та ефективне управління міграцією, яке спирається на міцні партнерські відносини. [13]

Ці три цілі є конкретними і не потребують подальшого конвенцій, законів або практики, ніж ті, що вже існують. У сукупності ці цілі забезпечують інтегроване та цілісне управління міграцією, реагуючи на необхідність розгляду мобільних категорій людей та задоволення їхніх потреб у допомозі у випадку надзвичайної ситуації, зміцнення стійкості окремих осіб та громад, а також забезпечення можливостей економічного та соціального здоров'я держави. Такими цілями є:

- Належне управління міграцією та пов'язана з ним політика мають бути спрямовані на підвищення соціально-економічного добробуту мігрантів і суспільства.

- Ефективне управління міграцією базується на ефективних реакціях на кризові аспекти мобільності.
- Міграція має відбуватися безпечно, упорядковано та гідно.[13]

Протягом багатьох років Міжнародна організація з міграції накопичила значну кількість матеріалів і знань про міжнародно-правові норми та принципи, які захищають права мігрантів і регулюють міграцію. Обидва набори норм спільно називаються міжнародним міграційним правом. [14]

Міжнародне міграційне право (ММП) — це галузь міжнародного права, яка займається переміщенням осіб через кордони. ММП встановлює загальні та спеціальні правові норми, які застосовуються до такого переміщення. Воно встановлює міжнародні принципи та правила, що визначають права та обов'язки держав у сфері міграції, а також права та обов'язки мігрантів. [15]

ММП сам по собі складається з різних галузей міжнародного права, тому ММП є радше загальним терміном. ММП об'єднує різні міжнародно-правові інструменти, які були розроблені та прийняті державами.

Мігранти є власниками прав, як і всі люди, мають права відповідно до міжнародного, регіонального та національного законодавства. Як правовласники, вони також зобов'язані дотримуватися верховенства права та поважати національні закони та правила країн транзиту та призначення, які держави мають суверенітет встановлювати. [15] Рисунок 1.4 ілюструє зміст IML.

Рисунок 1.4 Зміст міжнародного міграційного права [15]

Норми міжнародного права, які є основою для національних міграційних законів, політики та практики, включають: міжнародне право прав людини, міжнародне трудове право та стандарти, міжнародне право щодо біженців, міжнародне кримінальне право, міжнародне гуманітарне право, міжнародне консульське право та міжнародне морське право.

Міжнародне право прав людини встановлює зобов'язання, які держави зобов'язані поважати. На відміну від інших норм права, які можуть застосовуватися лише до певних груп або ситуацій, міжнародне право прав людини поширюється на всіх людей у будь-який час. Це стосується не лише власних громадян держави, а й усіх, хто перебуває під юрисдикцією чи ефективним контролем держави. Це означає, що всі мігранти, незалежно від їх статусу, мають право на такі ж міжнародні права людини, як і всі інші. [16]

Як і всі правовласники, держави зобов'язані перед мігрантами поважати, захищати та виконувати їхні права людини.

Повага до прав людини означає утримання від порушень прав людини, а в контексті міграції включає утримання від свавільних затримань, катувань або колективного видворення мігрантів.

Зобов'язання захищати права людини вимагає від держав запобігати порушенням прав людини іншими суб'єктами. Стосовно мігрантів це означає, що держави повинні, наприклад, регулювати кадрові агентства, застосовувати санкції до роботодавців, які зловживають людьми, захищати мігрантів від насильства та жорстокого поводження з боку контрабандистів, а також вживати заходів проти ксенофобії та ненависті. [16]

Реалізація прав людини потребує вжиття позитивних заходів для забезпечення реалізації цих прав, наприклад, для мігрантів, запровадження альтернатив затриманню та гарантування доступу до медичної допомоги, освіти та інших соціальних послуг.

Реалізація прав людини в міграційній політиці також означає включення певних наскрізних принципів прав людини, зокрема:

- Рівність і недискримінація: принцип недискримінації забороняє розрізнення, виключення, обмеження чи перевагу на основі переліку невичерпних ознак, таких як раса, колір шкіри, походження, етнічне походження, стать, вік, гендер, сексуальна орієнтація, гендерна ідентичність, інвалідність, релігія чи переконання, національність, міграційний статус чи статус проживання чи інший статус. Держави повинні боротися з прямою та непрямую дискримінацією та нерівним ставленням до людей у законах, політиці та на практиці, зокрема, приділяючи особливу увагу потребам мігрантів у вразливих ситуаціях. [16]

- Участь і залучення: кожен має право на активну, вільну та змістовну участь у прийнятті рішень, які впливають на здійснення його прав. Усі люди мають право на доступ до інформації доступною для них мовою та у форматі щодо процесів прийняття рішень, які впливають на їх життя та благополуччя. Це означає, що з мігрантами необхідно проводити консультації та залучати їх до розробки відповідної державної політики.

- Підзвітність і верховенство права: кожен має право вимагати та здійснювати свої права. Держави повинні забезпечити прозорість у розробці та впровадженні своєї політики та забезпечити правовласникам доступ до механізмів відшкодування та користування ефективними засобами правового захисту у разі порушення прав людини. Система, яка регулює міграцію, повинна надавати мігрантам повний доступ до правосуддя, включаючи відшкодування та засоби правового захисту, якщо вони зазнають порушень прав людини. [16]

Мігранти, як правило, мають право на такий самий захист прав людини, як і всі люди, хоча держави можуть певним чином обмежувати права мігрантів, наприклад щодо голосування та участі в політичному житті. Багато договорів про права людини прямо забороняють дискримінацію за ознакою національного походження та вимагають від держав забезпечення рівного захисту прав людини

мігрантів. Крім того, як і іншим особливо вразливим групам, мігранти отримали особливий захист згідно з міжнародним правом для вирішення ситуацій, коли їхні права знаходяться під найбільшим ризиком, наприклад, на робочому місці, під час ув'язнення або під час транзиту. Захист, який надається мігранту, наприклад доступ до соціального забезпечення, також залежатиме від того, які договори ратифікувала держава.

У той час як держави залишають за собою право керувати виїздом і в'їздом мігрантів через свою територію, стандарти прав людини застосовуються до цього управління. Крім того, міжнародні правові принципи обмежують, кого вони можуть вислати та за яких обставин. Відповідно до принципу невидворення, держави не повинні депортувати мігранта до країни, де він або вона можуть зіткнутися з тортурами або серйозними порушеннями прав людини.[17]

Нормативний підхід до міграції можна розглядати переважно з двох різних, але взаємодоповнюючих точок зору:

- Принципи та стандарти, що впливають із державного суверенітету. До них належать право захищати кордони, надавати громадянство, допускати та видворяти іноземців, боротися з торгівлею людьми та контрабандою та захищати національну безпеку. [18]
- Права людини осіб, залучених до міграції. Багато відповідних конвенцій існують на універсальному та регіональному рівнях, хоча більшість із них прямо не посиляються на мігрантів і не визнають їх як особливу групу, вони застосовуються до будь-якої особи, яка перебуває під юрисдикцією держави, включно з негромадянами. Ці інструменти поширені в різних галузях права, таких як право прав людини, гуманітарне право, право біженців, кримінальне право та трудове право; тому норми, що стосуються прав мігрантів, розпорошені по широкому спектру текстів. [18]

Як правило, управління міграцією відбувається в рамках правового контексту, який включає:

- Конституція держави або інший основоположний документ;
- Національні закони (включаючи кримінальні кодекси, трудові кодекси, закони про імміграцію та надання притулку);
- Міжнародні договори;
- Конвенції або угоди;
- Інші документи, які держава підписала;
- Міжнародне звичаєве право, що регулює різні аспекти міжнародної міграції.

[18]

Він може керуватися двосторонніми та регіональними угодами; наприклад, регіональні угоди Європейського Союзу та МЕРКОСУР регулюють ключові аспекти регіональної мобільності.

Хоча не вся міграційна політика потребує прямого державного регулювання, надійна правова та нормативна база є показником ефективного управління міграцією.

Правова база підтримує узгодженість і прозорість у сферах міграційної політики. З точки зору досвіду мігранта, надійна та належним чином запроваджена правова база з більшою ймовірністю забезпечить передбачувані процеси та прийняття рішень і запобіжить будь-якому ризику свавілля у тому, як розглядається їхня справа, або порушення їхніх прав. [18]

Функція міграційного законодавства також полягає у визначенні ролей та обов'язків. Це сприяє виправданим громадським очікуванням щодо поведінки всіх тих, хто бере участь у процесі міграції, і створює підзвітність. Законодавча база також визначає сфери, в яких органи влади можуть використовувати певні повноваження. Це може допомогти запровадити певну гнучкість у процес прийняття рішень, коли це необхідно.

Законодавчі рамки також встановлюють відповідальність щодо прав та обов'язків мігрантів; зокрема, що станеться, якщо їхні права будуть порушені або в результаті політики, або коли порушується сама політика. Держава зобов'язана

гарантувати, що особи можуть офіційно скористатися ефективним засобом правового захисту, якщо їхні права були порушені, у тому числі в суді, трибуналі чи іншому неупередженому механізмі. Крім того, законодавча база може включати кримінальні або адміністративні покарання для учасників, які порушують політику, і встановлювати відповідні примусові заходи, доступні державі. [18]

Глобальний договір щодо міграції є першою міжурядовою угодою, підготовленою під егідою ООН, яка охоплює всі аспекти міжнародної міграції цілісним і комплексним чином.

Глобальний договір з міграції є першою глобальною угодою ООН про спільний підхід до міжнародної міграції в усіх її вимірах. Глобальний договір не має обов'язкової юридичної сили. Він ґрунтується на цінностях державного суверенітету, розподілу відповідальності, недискримінації та прав людини, а також визнає, що спільний підхід необхідний для оптимізації загальних переваг міграції, одночасно усуваючи її ризики та проблеми для окремих осіб і громад у країнах походження, транзит і призначення. [19]

Глобальний договір містить 23 цілі щодо кращого управління міграцією на місцевому, національному, регіональному та глобальному рівнях:

- має на меті пом'якшити несприятливі чинники та структурні чинники, які заважають людям будувати та підтримувати стійкі засоби до існування в країнах походження;
- має намір зменшити ризики та вразливість, з якими стикаються мігранти на різних етапах міграції, поважаючи, захищаючи та дотримуючись їхніх прав людини та надаючи їм опіку та допомогу;
- прагне вирішити законні проблеми держав і спільнот, визнаючи, що суспільства зазнають демографічних, економічних, соціальних і екологічних змін різного масштабу, які можуть мати наслідки для міграції та бути результатом міграції;

- прагне створити сприятливі умови, які дозволять усім мігрантам збагатити наше суспільство через їхній людський, економічний і соціальний потенціал, і таким чином полегшити їхній внесок у сталий розвиток на місцевому, національному, регіональному та глобальному рівнях. [19]

Імміграційна політика включає в себе всю політику, за допомогою якої держави контролюють приплив осіб, які бажають осісти на їхніх кордонах : правила щодо прав доступу на територію (в'їзд і проживання), дозвіл брати участь у ринку праці (дозволи на роботу), права шукачів притулку та біженців, права іммігрантів на перевезення членів сім'ї (возз'єднання сім'ї), а також правила набуття громадянства іммігрантами та членами їхніх сімей (натуралізація). Такі правила можуть бути пов'язані з поняттям гуманітарних «прав» осіб (як у випадку притулку та возз'єднання сім'їзакон) або відповідати вибірковим державним цілям (таким як демографічні потреби та потреби ринку праці). Імміграційну політику можна простежити до правил, за якими сучасні держави визначали, хто має права громадянства після Французької революції. Найважливіша відмінність тут полягає в тому, що між державами дотримується правило (набуття громадянства за походженням).

Багато країн розробляють імміграційну політику, щоб залучити «найкращих і найрозумніших» людей до перетину їхніх кордонів, розуміючи, що висококваліфіковані іммігранти позитивно сприяють інноваціям, продуктивності та економічному зростанню. [20]

У відповідь на зростання нерегулярних міграційних переміщень багато країн шукають вихід із прикордонного контролю: закриття пунктів в'їзду для стримування міграції.

Це правда , що ефективна політика та інструменти управління кордонами допомагають запобігати нелегальній міграції, ліквідувати організовані злочинні мережі та захищати права мігрантів. Вони є важливою частиною управління міграцією, але не єдиною.

Крім прикордонного контролю, країни можуть підходити до міграції з цілісної точки зору, яка прагне використати її потенціал для стимулювання економіки країни, а також усунути ризики процесу та причини, які змушують людей залишати свої країни.

Нижче наведено кілька рекомендацій на основі Концепції управління міграцією MOM :

- Країни повинні сприяти стабільності, освіті та можливостям працевлаштування та зменшувати чинники вимушеної міграції, у тому числі шляхом сприяння стійкості, таким чином дозволяючи людям робити вибір між тим, щоб залишитися чи мігрувати.
- Збір , аналіз і використання достовірних даних та інформації про, серед іншого, демографічні показники, транскордонні переміщення, внутрішнє переміщення, діаспори, ринки праці, сезонні тенденції, освіту та охорону здоров'я є важливими для створення політики, заснованої на фактах, яка зважає переваги та ризики міграції.
- Регіональне співробітництво може допомогти мінімізувати негативні наслідки міграції та зберегти її цілісність. Він також може сприяти досягненню цілей регіонального та глобального розвитку шляхом покращення людського капіталу шляхом сталого розвитку та забезпечення довгострокового економічного зростання.
- Міграція може принести позитивні соціально-економічні результати як для суспільства, так і для мігрантів. Щоб країни могли отримати ці переваги, їхня політика та практика мають сприяти соціально-економічному добробуту мігрантів і суспільства, дотримуючись прихильності до міжнародних стандартів, які поважають, захищають і виконують права людини на території держави без дискримінації за національністю, раси, статі, релігії або міграційного статусу. [21]

Отже, правовий та політичний контекст міграції має велике значення для розуміння проблем, пов'язаних з міграцією, та для розвитку ефективних політик та

програм, які забезпечують права та інтереси мігрантів та національну безпеку країни-хоста. Варто зазначити, що ефективна політика управління міграцією має бути спрямована на зменшення причин, що викликають міграцію, а також на підвищення якості життя мігрантів у їхніх країнах походження, що може допомогти зменшити потік міграції.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД СУЧАСНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ В ЄВРОПІ

2.1 Актуальність проблеми міграційної кризи в сучасному світі

Проблема міграційної кризи є дуже актуальною в сучасному світі і має глибокі соціальні, економічні, політичні та геополітичні наслідки. Незважаючи на те, що міграція пов'язана з людиною протягом тривалого часу, вона ніколи не була актуальною та обговорюваною темою, як сьогодні. XXI століття, безсумнівно, є «епохою міграції». Дійсно, міграція невизначена, і вона не належить лише одній нації чи релігії. Міграція сьогодні є соціально-економічним процесом, який охоплює всі сфери і відбувається в усіх регіонах.

У таблиці 2.1 подані основні факти та цифри зі світів про світову міграцію за 2000 та 2022 роки. Аналізуючи кількісні показники, можна сказати, що кількість міжнародних мігрантів у порівнянні з 2000 роком значно зросла і у 2022 році становить 281 млн осіб, відповідно збільшилась і частка осіб у світі, які є мігрантами і зараз становить 3,6%, а також кількість біженців та внутрішньо переміщених осіб. У 2022 році дещо зменшилась частка жінок-мігрантів та частка дітей, які мігрують.

Таблиця 2.1 Основні факти та цифри зі звітів про світову міграцію за 2000 та 2022 роки

	2000 рік	2022 рік
Орієнтовна кількість міжнародних мігрантів	173 млн	281 млн
Орієнтовна частка населення світу, яке є мігрантами	2,8%	3,6%
Оцінка частки жінок-міжнародних мігрантів	49,4%	48,0%
Оцінка частки міжнародних мігрантів, які є дітьми	16,0%	14,6%
Регіон з найбільшою часткою міжнародних мігрантів	Океанія	Океанія
Країна з найбільшою часткою міжнародних мігрантів	Об'єднані Арабські Емірати	Об'єднані Арабські Емірати
Кількість трудових мігрантів	-	169 млн
Глобальні міжнародні грошові перекази (дол. США)	128 млрд	702 млрд
Кількість біженців	14 млн	26,4 млн
Кількість внутрішньо переміщених осіб	21 млн	55 млн

Джерело: складено автором на основі[23]

Міжнародна міграція стала однією з найбільш обговорюваних тем у багатьох розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Приймаючі країни стурбовані соціально-економічними наслідками міжнародної міграції, тоді як країни-відправники (з точки зору країн, що розвиваються) стурбовані витоком мізків і втратою молодого населення.

Тенденція посилення міграційних потоків через кордони національних держав впливає на зовнішньополітичну взаємодію цих держав з іншими учасниками міжнародної системи та стає об'єктом міждержавної дипломатії у XXI ст. Тому значення міграційного чинника у світовій політиці неможливо применшити у сучасному світі, коли він перетворюється на серйозний важіль політичного тиску й шантажу. [24]

Люди завжди переїжджали в пошуках кращих можливостей для себе, безпечнішого та заможнішого життя для своїх дітей або захисту від конфліктів, переслідувань чи наслідків стихійних лих.

На відміну від минулого, сьогодні більш поширеним і доступним є переїзд для роботи чи навчання, а завдяки технологіям набагато легше підтримувати тісні зв'язки з сім'єю та друзями, надсилати гроші додому або брати участь у політичних, економічних і культурне життя країни походження. У результаті глобальна міграція за останні кілька десятиліть різко зросла. [25]

Водночас люди перетинають міжнародні кордони не лише у відповідь на свої особисті прагнення. Такі події, як кризи в галузі охорони здоров'я, глобальні чи регіональні збройні конфлікти та економічні потрясіння, відіграють важливу роль у формуванні того, скільки людей переїжджає та куди вони прямують. Розглянемо останні потоки мігрантів з України, Венесуели та Сирії, які мільйонами втекли через триваючі війни (Україна та Сирія) та серйозну політичну, економічну та суспільну кризу (Венесуела). Глобальна рецесія 2008-09 років і пандемія COVID-19 мали протилежний ефект, позбавивши багатьох потенційних міжнародних мігрантів від виїзду в іншу країну — принаймні на деякий час. [25]

За даними Міжнародної організації з міграції ООН (МОМ), у 2020 році кількість міжнародних мігрантів зросла до 281 мільйона, тобто 3,6% людей у світі того року жили за межами своєї країни народження. Збільшення відбулося, незважаючи на широкі обмеження на подорожі та міжнародне пересування на ранніх стадіях пандемії коронавірусу. [26]

Частка міжнародних мігрантів у відношенні до загального населення світу також зросла, але лише поступово. Переважна більшість людей проживає в країні, в якій вони народилися. Вплив COVID-19 на глобальну популяцію міжнародних мігрантів дещо важко оцінити, одна з причин цього полягає в тому, що останні доступні дані стосуються середини 2020 року, тобто на досить ранньому етапі пандемії. Тим не менш, за оцінками, COVID-19 міг скоротити зростання кількості

міжнародних мігрантів приблизно на два мільйони. Іншими словами, якби не було COVID-19, кількість міжнародних мігрантів у 2020 році, ймовірно, становила б близько 283 мільйонів. (Див. табл 2.2) [23]

Таблиця 2.2 Зміна чисельність міжнародних мігрантів 1970-2020 рр.

Рік	Кількість міжнародних мігрантів	Мігранти як % населення світу
1970	84 460 125	2.3
1975	90 368 010	2.2
1980	101 983 149	2.3
1985	113 206 691	2.3
1990	152 986 157	2.9
1995	161 289 976	2.8
2000	173 230 585	2.8
2005	191 446 828	2.9
2010	220 983 187	3.2
2015	247 958 644	3.4
2020	280 598 105	3.6

Джерело: складено автором на основі [23]

Більшість міжнародних мігрантів (близько 78%) були працездатного віку (віком від 15 до 64 років). З 1990 року частка міжнародних мігрантів віком від 19 років і молодше впала з 18,9 відсотка до 14,6 відсотка, тоді як міжнародні мігранти старше 64 років залишаються стабільними на рівні близько 12,2 відсотка.

Зараз у світі кількість міжнародних мігрантів чоловіків перевищує кількість жінок, і за останні 20 років цей розрив збільшився. У 2000 році співвідношення між чоловіками та жінками становило 50,6-49,4 відсотка (або 88 мільйонів чоловіків-мігрантів і 86 мільйонів жінок-мігрантів). У 2020 році цей розподіл становив 51,9% проти 48,0%, із 146 мільйонами чоловіків-мігрантів і 135 мільйонів жінок-мігранток. Частка жінок-мігрантів зменшується з 2000 року, тоді як частка чоловіків мігрантів зросла на 1,4 в.п. (Див. рис. 2.1) [23]

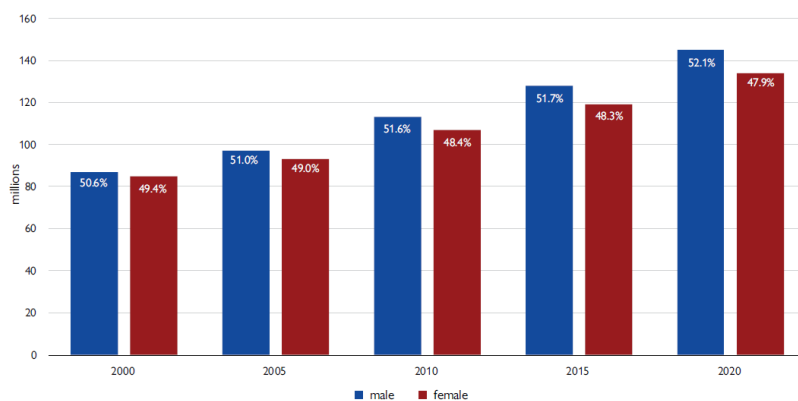

Рисунок 2.1 Міжнародні мігранти за статтю 2000-2020 рр. [23]

За оцінками Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), загалом 101 мільйон людей у всьому світі були вимушено переміщені (станом на червень 2022 року). Наприкінці 2021 року ця цифра становила 89 мільйонів осіб, з яких близько 53 мільйонів були внутрішньо переміщеними особами. Зокрема, мільйони українців, змушених покинути свої домівки, а також інші переміщення, як-от у регіоні Сахель та М'янмі, призвели до того, що останнім часом ці цифри різко зросли. Майже половина переселенців – діти та неповнолітні, які потребують особливого захисту. [27]

Основні причини, через які люди залишають свої домівки або вимушено переміщуються, включають конфлікти, переслідування та масові порушення прав людини. Особливо країни, які безпосередньо межують із зонами конфлікту, а тому є країнами першого в'їзду або країнами транзиту, нести найбільший тягар, коли справа стосується пересування біженців і переміщених осіб. Однак інші мотиви, такі як відсутність економічних перспектив і розпад державних структур, можуть змусити людей покинути свої домівки. У таких випадках ми говоримо про міграцію.

Мігранти не мають особливого права на захист, як у випадку з біженцями та переміщеними особами. (Прямі та непрямі) наслідки зміни клімату також призводять до того, що все більше людей витісняються зі своїх домівок або мігрують. Лише у 2021 році Центр моніторингу внутрішнього переміщення підрахував, що було 23,7 мільйона нових випадків переміщення через зміну клімату

або стихійні лиха, причому 5,9 мільйона людей були переміщені на постійній основі. інші мотиви, такі як відсутність економічних перспектив і руйнування державних структур, можуть змусити людей покинути свої домівки. [27]

Міграція відбувається по всьому світу протягом сотень, якщо не тисяч років. Люди переїжджають з одного місця в інше з різних причин (війна, переслідування, пошук кращих можливостей, безробіття тощо). Ця міграція людей може мати наслідки як для місця, яке вони залишили, так і для їхнього нового місця проживання. Ці наслідки можуть бути економічними, соціальними, політичними та демографічними.

До соціальних наслідків можна віднести культуру та різноманітність. Міграція може збільшити культурне розмаїття приймаючої країни, оскільки запровадження нової культури може створити абсолютно новий ринок продуктів і послуг, які не були доступні в приймаючій країні до прибуття мігрантів. У цьому сенсі міграція може мати дуже позитивний вплив на приймаючу країну. Однак це може мати негативний вплив на самих мігрантів, наприклад, може бути значна втрата культурних норм, оскільки вони можуть в'їжджати в приймаючу країну, яка має зовсім інший спосіб суспільного життя, ніж країна їх походження.[28]

Мігранти можуть мати зовсім інші культурні цінності чи характеристики, ніж у приймаючої країни. Коли існують розбіжності між приймаючою країною та країною походження, між ними може виникнути напруга. Це часто називають культурним зіткненням або культурним конфліктом.

Також до соціальних наслідків належить дискримінація та сегрегація. Міжнародна міграція може створити простір для дискримінації. Мігранти можуть мати відмінну етнічну приналежність, релігійну практику чи культурні особливості від приймаючої нації, або можуть існувати мовні бар'єри, які іноді можуть призводити до дискримінації мігрантів у всіх аспектах їхнього повсякденного життя, прямо чи опосередковано.

Коли відбувається міжнародна міграція, мігранти можуть зіткнутися з расовою чи етнічною сегрегацією, яка може мати місце в різних формах. У великих містах часто існують окремі райони для різних етнічних груп. Це може статися через те, що до мігрантів ставляться по-різному, що впливає на їхній доступ до певних типів житла, або якщо місцеве населення робить активний вибір жити подалі від груп мігрантів. Сегрегація також може статися тому, що для мігрантів привабливо жити в просторі з людьми, які мають подібні культурні особливості. [28]

До економічних наслідків відноситься втеча людського капіталу та економічний розвиток. З міжнародною міграцією країни походження часто втрачають значну частину висококваліфікованої робочої сили. Країни, що розвиваються, такі як Індія, страждають від втрати цієї висококваліфікованої робочої сили через міграцію. Це називається втечею людського капіталу або витоком мізків, що негативно впливає на економічне зростання.

Після того, як мігрант в'їхав у приймаючу країну, він може повернути частину свого доходу до країни походження. Це називається грошовим переказом. Незважаючи на те, що більшість із цих працівників все одно надсилатимуть грошові перекази назад у країну походження, цих грошових переказів недостатньо, щоб впоратися з економічним впливом відтоку людського капіталу, який може вплинути на рівень розвитку країни походження. [28]

Не можна оминути також і демографічні наслідки для обох країн. Міжнародна міграція може вплинути на населення та демографічні показники як приймаючої країни, так і країни походження. Завдяки міграції населення приймаючої країни збільшується. Це може збільшити тиск на державні послуги, оскільки все більше людей користуються або потребують їх.

Через втечу людського капіталу та відтік мізків молоде населення, як правило, виїжджає шукати кращих можливостей деінде. Це залишає дедалі старше

населення в країні походження та дедалі молодше населення в приймаючій країні.
[28]

Отже, проблема міграційної кризи має значний вплив на багато аспектів сучасного світу, таких як безпека, економіка, соціальна стабільність та міжнародні відносини. Розуміння причин та наслідків міграційної кризи та розробка ефективних стратегій управління міграційними потоками стають дедалі важливішими завданнями для держав та міжнародних організацій.

2.2 Сучасні тенденції міграційної кризи в Європі

У сучасний час, Європа стикається зі значними міграційними потоками з різних країн, зокрема, з країн Близького Сходу та Африки. Це призводить до складнощів у забезпеченні безпеки та інтеграції мігрантів у суспільство.

Сьогодні в Європі міграцію розглядають насамперед як виклик. Певною мірою це зрозуміло. Громадську думку хвилює масштабна нелегальна міграція. Ми всі пам'ятаємо «кризу» біженців 2015 року, коли понад мільйон, переважно сирійців, в'їхали до ЄС у пошуках захисту. Минулого року війна Росії проти України спричинила найбільше переміщення людей у Європі з часів Другої світової війни: 4 мільйони отримали тимчасовий захист. За даними FRONTEX, у 2022 році кількість людей, які потрапляють до Європи центральнo-середземноморським або західнобалканським маршрутами, знову зросла відповідно на 51% та 136%. Загальна кількість нелегальних в'їздів у 2022 році склала 330 000 осіб, що є найвищим показником з 2016 року та зросла на 64% порівняно з попереднім роком. [29]

Після спричиненого пандемією мінімуму 2020 року це був другий рік поспіль із різким зростанням кількості нелегальних в'їздів. На західнобалканський маршрут припадає майже половина загальної кількості. У 2022 році на сирійців, афганців і тунісців разом припало 47% виявлень. Кількість сирійців приблизно подвоїлася до 94 000. На жінок припадало менше ніж кожне десяте виявлення, тоді як частка зареєстрованих неповнолітніх дещо знизилася до приблизно 9 відсотків усіх виявлень.

Окремо було підраховано майже 13 мільйонів українських біженців під час в'їзду на зовнішні сухопутні кордони ЄС з України та Молдови в період з 24 лютого 2022 року до кінця року, які не входять до цих цифр. За цей же період на тих же ділянках кордону було зареєстровано 10 мільйонів громадян України.

У результаті центри прийому в ЄС заповнені понад свої можливості. Європейська громадськість справедливо бачить міграцію як загальну європейську проблему, яка потребує спільних європейських відповідей.[30]

Минулого року асоційовані з ЄС та Шенгеном країни зіткнулися з безпрецедентними проблемами на своїх зовнішніх кордонах. (Див. Додаток Ж) Вони варіювалися від організованої державою міграції, здійсненої Білоруссю з 2021 року, до вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року. Пізніше це спричинило рекордну кількість біженців, які прибувають до Європейського Союзу. Ці події разом із неухильним зростанням кількості нелегальних перетинів демонструють потребу в сильній та ефективній європейській прикордонній та береговій охороні, а Frontex є рішучою підтримкою держав-членів. Згідно з «попередніми підрахунками», агентство ЄС Frontex повідомило, що майже половина спроб у 2022 році була зроблена над землею через регіон Західних Балкан. (Див. рис. 2.2) [30]

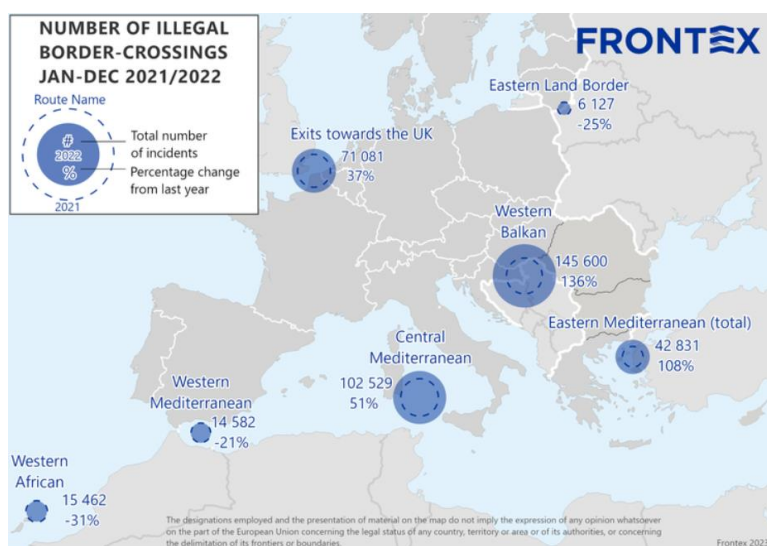

Рисунок 2.2 Кількість незаконних перетинів кордону січень-грудень 2021/2022 [30]

Як видно з рис. 2.2, то у 2022 році на західнобалканському маршруті було зареєстровано 145 600 незаконних перетинів кордону, що на 136% більше, ніж у 2021 році. Це найбільша кількість перетинів, зареєстрованих на цьому маршруті з 2015 року, і приблизно половина всіх зареєстрованих незаконних в'їздів у 2022 році.

Найбільшу кількість виявлень припадає на громадян Сирії, Афганістану та Туреччини. Повідомлялося також про національності, яких раніше було мало на цьому маршруті, наприклад тунісців, індійців і бурундійців. Кількість виявлень у Центральному Середземномор'ї зросла більш ніж наполовину і перевищила 100 000 виявлень. Єгиптяни, тунісці та бангладешці були трьома національностями, які найбільше прибули до цього регіону з Лівії з 2017 року та найбільше з Тунісу за останні роки.

У 2022 році на східно-середземноморському маршруті було виявлено близько 42 800 незаконних перетинів кордону. Сирійці, афганці та нігерійці були найбільш зареєстрованими національностями. Порівняно з 2022 роком показники зросли приблизно вдвічі, але залишилися нижче половини показників 2019 року.

У 2022 році міграційний тиск на Західно-Середземноморському маршруті зменшився, приблизно на п'яту частину виявлено менше, ніж у попередньому році. У той час як 80% нелегальних мігрантів походять з країн Північно-Західної Африки, окремі національності Африки на південь від Сахари зафіксували значне зростання, як і сирійці. [30]

Західноафриканським маршрутом у 2022 році було зареєстровано 15 460 прибуттів, що на 31% менше, ніж у 2021 році. Більше двох третин виявлених мігрантів прибули з Марокко та різних країн на південь від Сахари.

У 2022 році Frontex провела близько 20 операцій на зовнішніх кордонах ЄС і за їх межами, і в середньому було задіяно 2000 постійних офіцерів.

У Ла-Манші на виїзді було виявлено понад 71 000 незаконних перетинів кордону, включаючи як спроби, так і успішні перетини. Понад 50 різних національностей були записані на каналі, більшість з них з Близького Сходу, Албанії та Африканського Рогу. [30]

Останні дані Frontex не включали майже 13 мільйонів українських біженців, які були підраховані на зовнішніх кордонах ЄС у період з лютого по грудень. Були

введені спеціальні надзвичайні заходи, щоб полегшити їх в'їзд і допомогти знайти їм житло, навчання та короткострокову роботу.

Минулого року Європейський Союз, Швейцарія та Норвегія зафіксували найбільшу кількість заявок на надання притулку за сім років, при цьому країни отримали майже 1 мільйон запитів на міжнародний захист. [31]

Це на додаток до близько 4 мільйонів українців, які шукали притулку в Європі після початку російського вторгнення в лютому 2022 року, що агентство називає «розмірами, яких не було в Європі з часів Другої світової війни».

Згідно з новим аналізом, оприлюдненим у середу Агентством Європейського Союзу з питань притулку (EUAA), у 2022 році, крім тих українських біженців, які не потребують індивідуального огляду, оскільки вони користуються перевагами Директиви про тимчасовий захист, у 2022 році було подано близько 966 000 заяв про надання притулку.

Це приблизно на 50 відсотків більше, ніж у 2021 році, і найбільше з 2016 року, оскільки це питання залишається дуже чутливим для ЄС. Згідно зі звітом, основними країнами походження були Сирія, Афганістан, Туреччина, Венесуела та Колумбія. [31]

Мальтійське агентство пояснює збільшення частково скасуванням обмежень, пов'язаних із COVID-19, а також довгостроковими основними тенденціями, такими як численні конфлікти у світі та проблеми з постачанням продовольства, що змушує людей залишати свої країни.

У 2016 році 1,2 мільйона людей подали заявки на надання притулку в тих же країнах на тлі масштабної міграційної кризи, викликані конфліктами на Близькому Сході та в Північній Африці.

Разом із величезною кількістю людей, які тікають з України від російської навали, європейські країни прийняли близько 5 мільйонів людей, які шукають певної форми міжнародного захисту. [31]

Цифри за 2022 рік не включали переважну більшість із чотирьох мільйонів українських біженців, які втекли від російської війни та чийї заяви розглядалися окремо згідно з Директивою про тимчасовий захист.

На рисунку 2.3 показано, що спостерігалось поступове збільшення кількості заяв про надання притулку до 2012 року. Після цього кількість шукачів притулку зростала швидше, досягнувши піку в 1,3 мільйона в 2015 році.

У 2016 році ця цифра стабілізувалася на рівні близько 1,2 мільйона і значно знизилася до 2018 року (0,6 мільйона заявок). У 2019 році кількість шукачів притулку зросла до 0,7 мільйона, але знову зменшилася в 2020 році, коли 0,5 мільйона шукачів притулку подали заяви про міжнародний захист. Відтоді кількість зросла, у 2022 році цифра сягнула майже 1 мільйона заявників (962 160) – вона більш ніж наполовину перевищила кількість заявників у 2021 році (52,1%) і була найвищою з 2016 року. [32]

Ця остання цифра за 2022 рік свідчить про збільшення на 343 865 (або 64,0 %) перших заявників у всьому ЄС порівняно з попереднім роком (537 355) і є найвищою з часів піку 2015 та 2016 років (понад 1 мільйон заявників в обох роках), пов'язані з війною в Сирії.

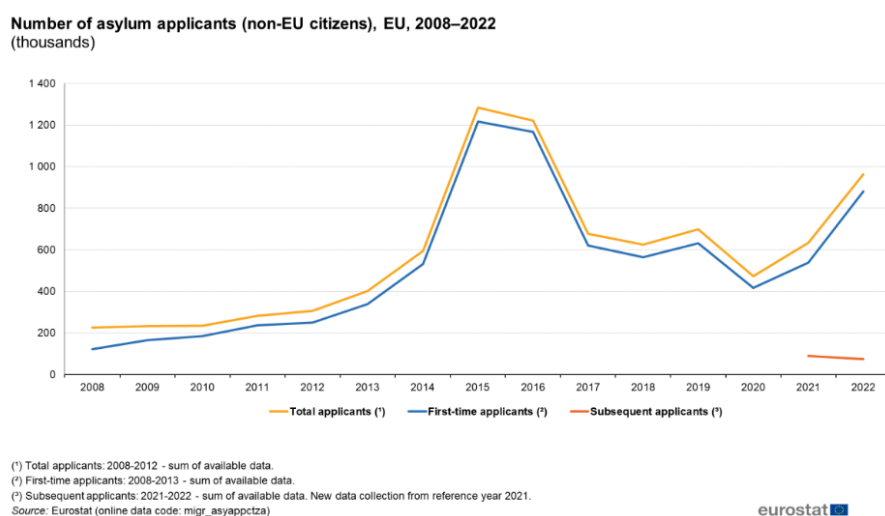

Рисунок 2.3 Кількість прохачів притулку (не громадяни ЄС), ЄС, 2008–2022 (тис.) [32]

Крім того, починаючи з базового 2021 року, Євростат збирає статистику щодо наступних заявників (людей, які повторно подали заяву про надання притулку після того, як було прийнято рішення щодо попередньої заяви). Згідно з наявними даними (відсутні дані для Данії, Кіпру та Швеції), у 2022 році в ЄС було зареєстровано 74 800 нових прохачів притулку, що на 16,6% менше порівняно з 2021 роком.

Найбільше прохань про притулок подали сирійці, афганці, венесуельці та турки – на них разом припадає майже 40% усіх тих, хто вперше просив притулку в державах-членах ЄС у 2022 році. (див. рис. 2.4) [32]

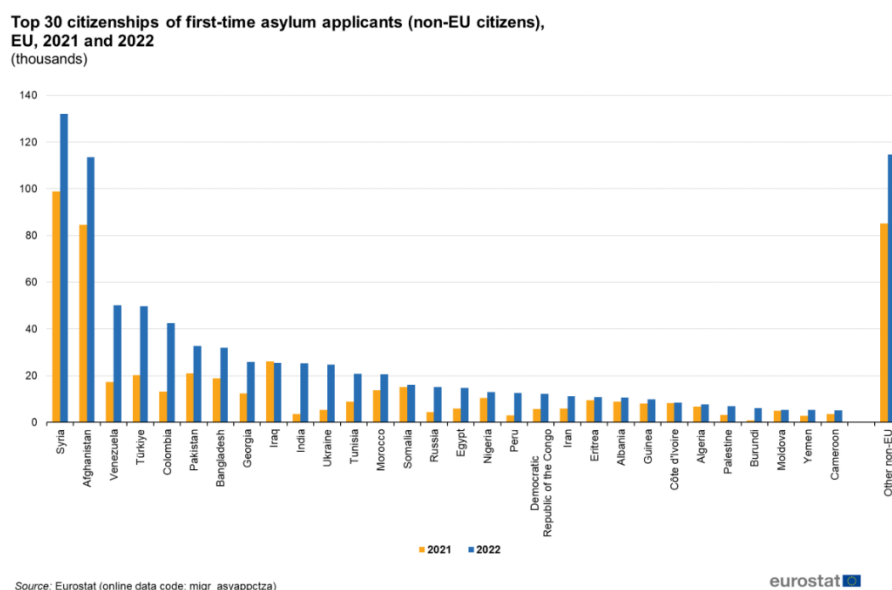

Рисунок 2.4 30 найпопулярніших громадянств тих, хто вперше подав заявку на отримання притулку (громадяни країн, які не є громадянами ЄС), ЄС, 2021 та 2022 [32]

З 2013 року Сирія залишається основною країною, громадяни якої шукають притулку в ЄС. У 2022 році кількість сирійців, які вперше надали притулок в ЄС, зросла до 131 970 (з 98 900 у 2021 році), однак їхня частка в загальній кількості тих, хто вперше подав притулок в ЄС, зменшилася з 18,4% до 15,0%.

Четвертий рік поспіль афганське громадянство стало другим основним громадянством (113 495, або 12,9% від загальної кількості ЄС). Заявники з Венесуели та Туреччини становили майже 6% від загальної кількості ЄС, з 50 050

(5,7%) та 49 720 (5,6%) заявок відповідно. У 2022 році колумбійське громадянство було п'ятим за кількістю громадян із загальною кількістю 42 420 претендентів (4,8% від загальної кількості в ЄС). [32]

Після військової агресії Росії проти України суттєво збільшилася кількість українців, які вперше подали притулок (на 361,2% осіб більше порівняно з 2021 роком). У 2022 році кількість прохачів притулку з громадянством України, які вперше надали притулок, посідає 11 місце серед усіх громадянств з 24 720 заявками (2,8% від загальної кількості в ЄС).

Серед 30 найпоширеніших груп громадянства вперше у 2022 році кількість заявників зросла в усіх, крім однієї. Найбільший приріст в абсолютному вираженні порівняно з 2021 роком спостерігався у сирійців (більше на 33 070 звернень), за ними йдуть венесуельці (більше 32 675), турки (більше 29 405), колумбійці (більше 29 280) та афганці (більше 28 940). Найбільш значне зростання у відносному вираженні зафіксовано у громадян Індії (+605,6 %), Бурунді (+536,8 %), України (+361,2 %) та Перу (+315,4 %). Дещо зменшилася кількість прохачів притулку у громадян Іраку (605 заяв менше, або -2,3%). [32]

Пандемія COVID-19 вплинула на міграцію та мобільність людей у європейському регіоні, оскільки країни обмежили міжнародні, транскордонні та внутрішні пересування, щоб мінімізувати поширення та вплив пандемії. Станом на середину червня 2020 року 6 відсотків аеропортів, 25 відсотків пунктів пропуску на сухопутному кордоні та 9 відсотків пунктів пропуску на «блакитному кордоні» (море, річка чи озеро) були закриті для в'їзду та виїзду в Європейській економічній країні.

Пандемія суттєво зменшила кількість нелегальних прибуттів до ЄС за останні місяці. У квітні 2020 року кількість виявлень незаконного перетину кордону (ІВС) на головних міграційних шляхах Європи впала на 85 відсотків порівняно з попереднім місяцем до приблизно 900, що є найнижчим показником з тих пір, як Frontex почав збирати дані про кордон у 2009 році (Frontex, 2020). Рекордно низькі

цифри були в основному пов'язані з обмежувальними заходами, запровадженими як державами-членами ЄС, так і третіми країнами транзиту та відправлення міграції. [33]

Кількість заявок на надання притулку в першому кварталі 2020 року залишилася на рівні аналогічного періоду 2019 року і з тих пір значно скоротилася. У квітні 2020 року спостерігалось значне падіння загальної кількості заявок на міжнародний захист, поданих у державах-членах ЄС, продовжуючи падіння, яке почалося в березні. Пандемія COVID-19, яка триває, та відповідні надзвичайні заходи, запроваджені країнами-членами ЄС, зокрема призупинення реєстрації заяв, вплинули на приплив заявок. [33]

Пандемія також вплинула на зайнятість та інтеграцію мігрантів, оскільки закриття та заходи соціального дистанціювання вплинули на адміністративні процедури отримання дозволів на проживання та роботу, вивчення мови та програми інтеграції (ЄК, 2020). У той же час європейські країни впроваджують певні передові практики, які підтримують мігрантів у різних сферах інтеграції (Рада Європи, 2020). Крім того, пандемія підкреслила роль, яку відіграють трудові мігранти у відповіді Європи на коронавірус; згідно з дослідженням Об'єднаного дослідницького центру Європейської комісії, 13 відсотків ключових працівників є іммігрантами, і в більшості країн частка ключових працівників із країн поза ЄС є більшою, ніж частка мобільних працівників із ЄС (JRC, 2020). [33]

Отже, сучасна міграційна криза в Європі є серйозним викликом для країн континенту, який вимагає комплексного підходу для її вирішення. Загальні тенденції, що характеризують міграційну кризу, включають зростання кількості біженців та мігрантів, які шукають притулок в Європі, зростання нелегальних потоків мігрантів до країн ЄС та збройні конфлікти у сусідських країнах.

2.3 Аналіз міграційних потоків через військові конфлікти та кризи в Європі

Як відомо, війни (поряд із бідністю, стихійними лихами та переслідуваннями) є однією з причин міграційних рухів, значних переміщень людей. Хоча політичні дебати на європейському рівні часто зосереджуються на міграції з економічних причин, періодично (і, на жаль) різні збройні конфлікти, більш-менш поблизу дому, мають прямий вплив на міграційні потоки на наш континент.

Міграційні потоки через військові конфлікти та кризи в Європі є одним із головних факторів, що впливають на сучасну міграційну кризу в континенті. Ці потоки виникають у зв'язку зі збройними конфліктами та кризами в різних країнах світу, де місцеві жителі втрачають свої домівки та життя через війну, насильство та інші небезпечні умови.

Найбільш значимими прикладами таких міграційних потоків в Європі є конфлікт в Сирії, криза в Афганістані, криза в Лівії та війна в Україні. (Див. Додаток И)

Після понад десяти років конфлікту Сирія залишається найбільшою у світі кризою біженців. З 2011 року понад 14 мільйонів сирійців були змушені покинути свої домівки в пошуках безпеки. Понад 6,8 мільйона сирійців залишаються внутрішньо переміщеними особами у своїй країні, де 70 відсотків населення потребує гуманітарної допомоги, а 90 відсотків населення живе за межею бідності. Приблизно 5,5 мільйонів сирійських біженців проживають у п'яти сусідніх із Сирією країнах — Туреччині, Лівані, Йорданії, Іраку та Єгипті. Німеччина є найбільшою несусідньою приймаючою країною з понад 850 000 сирійських біженців.(див. рис. 2.5) [36]

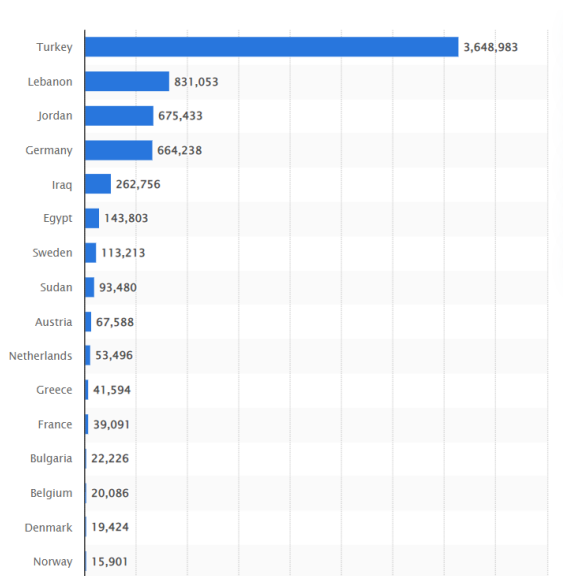

Рисунок 2.5 Рейтинг країн, які найбільше приймають сирійських біженців, у 2022 році [36]

У середині 2022 року Туреччина була країною, яка прийняла найбільшу кількість сирійських біженців. Вони становили 3,65 млн біженців. Друге місце займає Ліван, який прийняв 831 000 сирійських біженців. Дані стосуються загальної кількості сирійських біженців у тій чи іншій країні, не враховуючи дати звернення за притулком або дати втечі.

Криза з сирійськими біженцями почалася в березні 2011 року в результаті жорстокого розгону урядом публічних демонстрацій на підтримку підлітків, заарештованих за антиурядові графіті в південному місті Дараа. Арешти викликали публічні демонстрації по всій Сирії, які були жорстоко придушені урядовими силами безпеки. Конфлікт швидко загострився, і країна поринула в громадянську війну, яка змусила мільйони сирійських сімей покинути свої домівки. Через дванадцять років конфлікт триває, а сирійці продовжують платити ціну: понад 15,3 мільйона людей у Сирії потребують гуманітарної допомоги, що становить 70 відсотків населення. [34]

Європейські країни приймають понад 1 мільйон сирійських шукачів притулку та біженців, причому 70 відсотків розміщені лише у двох країнах: Німеччині (59 відсотків) та Швеції (11 відсотків). Це робить Німеччину п'ятою за величиною приймаючою країною в світі, загалом приймаючи понад 1 мільйон осіб,

з яких більше половини (560 000) є сирійцями. Австрія, Греція, Нідерланди та Франція приймають від 2 до 5 відсотків, тоді як інші країни приймають менше 2 відсотків.

По всій Європі сирійцям постійно надавався статус міжнародного захисту, причому переважній більшості було надано статус біженця або допоміжні форми захисту, тоді як меншість користувалася іншими гуманітарними статусами. З початку сирійської кризи в 2011 році органи влади з питань надання притулку в країнах ЄС+ прийняли понад один мільйон (1 076 360) рішень про міжнародний захист за заявами сирійців. [34]

Очікується, що повернення біженців до Сирії з сусідніх країн залишиться низьким. Близько 38 400 вирішили повернутися за перші дев'ять місяців 2022 року. Останнє опитування УВКБ ООН щодо намірів повернутися, проведене в січні та лютому 2022 року, показало, що 90% сирійських біженців не змогли задовольнити свої базові потреби в приймаючій країні, а 58% сподівалися на повернення до Сирії одного дня (проти 70% у 2021 році), але лише 1,7% планували зробити це протягом наступних 12 місяців (проти 2,4% у 2021 році).

Сирійські біженці мають найбільшу потребу в переселенні в усьому світі: понад 777 000 сирійців визначено як такі, що потребують переселення. Переселення залишається критичним випробуванням розподілу відповідальності міжнародним співтовариством. [35]

Лівія залишається головним пунктом відправлення Африки до Європи для мігрантів, які шукають безпеки та можливостей. Сотні тисяч біженців і шукачів притулку, включно з маленькими дітьми, вирушили до Лівії, щоб дістатися Європи, намагаючись знайти безпечне місце, щоб назвати їх домом після нищівного насильства, переслідувань і конфлікту вдома.

Ті, хто вирішив здійснити небезпечну подорож через Середземне море, ризикують потонути, їх відхиляють, коли вони досягають порту, або їх перехоплюють у морі та відправляють назад до Лівії, щоб утримувати в центрах

ув'язнення. УВКБ ООН потребує вашої підтримки, щоб допомогти з негайною гуманітарною кризою в Лівії та знайти безпечні законні шляхи переселення для біженців і понад 143 000 внутрішньо переміщених осіб у Лівії. [37]

З кінця лютого 2011 року 790 000 трудових мігрантів та їхні родини перетнули лівійський кордон з іншими країнами, щоб уникнути конфлікту та триваючого насильства в Лівії. Хоча міграційні кризи такого роду не є новими, масовий відтік мігрантів, які рятуються від насильства в Лівії, є однією з найбільших міграційних криз у сучасній історії. З огляду на те, що в Лівії, країні, яка до кризи значною мірою залежала від трудових мігрантів, було приблизно 1,8 мільйона трудових мігрантів, очевидно, що таке масштабне переміщення має значні наслідки для сусіднього регіону та за його межами, а також для посткризового періоду відновлення самої Лівії. Масштаб кризи в Лівії висунув на політичний план питання захисту та прав мігрантів, які опинились у кризі; роль державних суб'єктів та механізмів міжнародного співробітництва в таких ситуаціях; і наслідки таких криз для країн походження мігрантів, а також для ширших систем управління міграцією. [38]

Досвід МОМ у Лівії аналізує вплив лівійської кризи на мігрантів, які опинились у кризі, та ширші наслідки для міграції в регіоні, базуючись головним чином на досвіді Міжнародної організації з міграції (МОМ) у евакуації, повернення та реінтеграції трудових мігрантів з Лівії. Він контекстуалізує кризу в Лівії з порівняльної точки зору в регіоні та робить короткий огляд соціально-економічної, політичної та міграційної ситуації до кризи. Потім у ньому детально розповідається про евакуацію трудових мігрантів із Лівії та центральну роль, яку відіграє МОМ. Також розглядається вплив кризи на країни-відправники та їхніх громадян, а також наслідки для посткризової реконструкції Лівії. У доповіді розглядаються виклики та уроки, засвоєні у міжнародній реакції на лівійську кризу: роль державних суб'єктів, механізми співпраці, евакуація як форма захисту, безпека та гуманітарний доступ, а також мобілізація ресурсів. Нарешті, хоча ситуація в Лівії все ще

розвивається після падіння режиму Каддафі, висуваються нові виклики міграційної політики та майбутні політичні міркування. [38]

Афганці становлять 21 відсоток із понад мільйона біженців, які втекли до Європи з січня 2015 року. Позначаючи Афганістан як недостатньо «потертий війною» та дискримінуючи афганців на різних етапах їхньої подорожі, Європа створила ієрархію серед різних національностей у пошук захисту.

Після більш ніж чотирьох десятиліть конфлікту та нестабільності в Афганістані приблизно 24 мільйони афганців потребують гуманітарної допомоги. З понад 6 мільйонів афганців, які були примусово виселені зі своїх домів до кінця 2021 року, 3,5 мільйона були переміщені в Афганістані, тоді як 2,6 мільйона були прийняті в якості біженців, що становить одну з найбільш тривалих ситуацій біженців у світі. [38]

Афганці постраждали від понад 40 років конфлікту, стихійних лих, хронічної бідності, відсутності продовольчої безпеки, пандемії COVID-19 і нещодавньої зміни влади. Події, що передували захопленню Кабула талібами в серпні 2021 року, посилили нестабільність і насильство в Афганістані, спричинивши ще більше людських страждань і переміщення.

Сьогодні понад 6 мільйонів афганців були вигнані зі своїх домів або країни через конфлікт, насильство та бідність. Оскільки гуманітарна криза триває, стійкість афганців та їх приймаючих громад вичерпується до межі.[38]

Триваюча гуманітарна криза в Афганістані постійно робить його однією з головних країн походження біженців. Приблизно 1 з 10 — тобто 2,8 мільйона — біженців є афганцями за походженням. Понад 88% афганських біженців розміщені в сусідніх Пакистані та Ірані.

З тих афганців, які все ще живуть у своїй країні, майже дві третини знаходяться в районах, які безпосередньо постраждали від конфлікту. Цей конфлікт викликає постійне внутрішнє переміщення. Проблема ускладнюється обмеженою спроможністю громад, урядів і гуманітарних організацій протистояти

повторюваним стихійним лихам, включаючи повені, зсуви, землетруси та посухи. [38]

Концерн існує в Афганістані понад 20 років і нещодавно став партнером ООН для екстреного реагування на переміщення в північно-східній частині країни. Кількість афганців, які шукають притулку в Європейському Союзі (ЄС), зростає більш ніж удвічі за місяць після захоплення влади Талібаном 15 серпня 2021 року порівняно з показниками липня.

На рисунку 2.6 показана кількість прохань афганців про надання притулку в ЄС за березень 2021-лютий 2022 роки. Близько 6500 афганців подали заявки на надання притулку в ЄС у липні 2021 року, за місяць до захоплення. У вересні заявки подали приблизно 14 400 афганців. Незважаючи на початок падіння в перші місяці 2022 року, кількість громадян Афганістану, які звернулися з проханням про надання притулку, все ще була значно вищою, ніж навесні минулого року. [39]

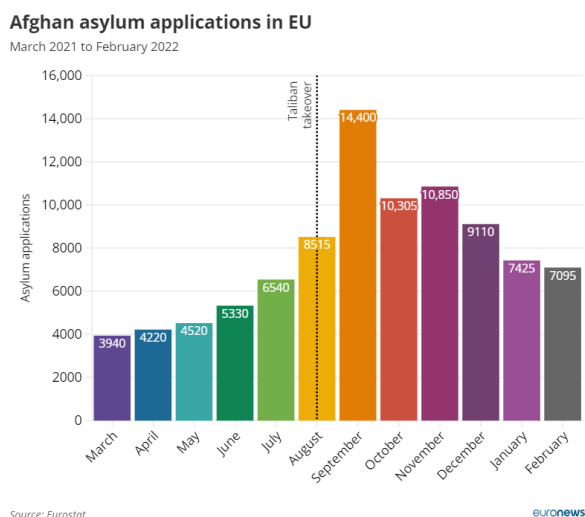

Рисунок 2.6 Прохання афганців про надання притулку в ЄС березень 2021-лютий 2022 [39]

Більша кількість звернулися по притулок у багатих західних країнах ЄС, причому Німеччина забрала приблизно третину від загальної кількості блоку (23 940) протягом періоду з серпня минулого року, коли Талібан захопив Кабул, і квітня, останнього місяця, за який Євростат має дані.

Другим за популярністю напрямком стала Франція, яка отримала 13 730 заявок за той самий період часу. (див. рис. 2.7)

Рисунок 2.7 Кількість заяв на отримання притулку для афганців у ЄС по країнах [39]

Міграція людей, які залишають свої рідні країни через проблеми безпеки, принесла державам-членам ЄС міграційну кризу в 2015 році та майже ще одну минулого року, коли громадяни Афганістану покинули свою країну після того, як її захопили сили Талібану.

Згідно з даними Frontex, Агентства ЄС з кордонів і узбережжя, кількість біженців і мігрантів, які в'їжджають до ЄС, зросла з 200 000 у 2014 році до понад мільйона у 2015 році, причому більшість мігрантів дісталися до зони через море.

Останні дані Агентства Європейського Союзу з питань притулку (EUAА) показують, що кількість заявників на міжнародний захист в ЄС сягнула 617 800 – це значно менше, ніж у 2015 році, але набагато більше, ніж у 2020 році, коли було подано 461 272 заяви. [39]

Такі події спричинили сплеск міграції в ЄС, оскільки EUAА виявила, що громадяни Афганістану подали найбільше заяв про міжнародний захист у 2021 році – 97 800 із них. Разом із сирійцями, які також залишили рідну країну через політичний конфлікт, вони складають понад третину всіх заявок на надання притулку, поданих у ЄС за 2021 рік.

Крім того, біженці з Близького Сходу були причетні до ще однієї незручності, яка сталася у 2021 році з владою Білорусі. Зокрема, президента Білорусі Олександра Лукашенка звинувачують у тому, що він дозволив групам іммігрантів в'їхати в країну, а потім відштовхнути їх до польського кордону.

Така ситуація змусила польську владу, окрім влади Литви, розгорнути додатковий прикордонний контроль і навіть побудувати стіни, щоб зупинити потік нелегальної міграції. [40]

Війна росії проти України спричинила наймасштабнішу хвилю міграції з часів Другої світової війни. Деякі країни Євросоюзу вже зараз близькі до критичної точки після прийому понад семи мільйонів українців.

Європу охопила міграційна криза. Вона пов'язана з намаганням країн прихистити та фінансово забезпечити майже вісім мільйонів українських евакуйованих. Початок війни в Україні вплинув на багато сфер політичного, економічного та соціального життя. Зокрема, втеча із зони бойових дій кардинально змінила міграційну ситуацію як в самій Україні, так і в багатьох країнах ЄС.

Кількість переселенців і їхній вплив на приймаючі країни значно перевищує масштаби міграційної кризи 2015-2016 років. Деякі країни-члени ЄС, такі як Польща, де офіційно зареєстровано понад 1,4 мільйона українців та Німеччина, куди від початку війни евакуювався понад мільйон українців, і де муніципалітети більше не в змозі їх приймати, наразі близькі до критичної точки. [41]

За даними, зібраними УВКБ ООН, близько 8,2 мільйона людей були переміщені з України до Європи. Це приблизно 20 % населення України. Приблизно 20,6 мільйона людей покинули Україну, тоді як 12,1 мільйона з тих пір повернулися в країну.

Як ми бачимо з рис. 2.8 найбільший відтік людей стався 7 березня, коли лише за добу з України втекли понад 200 тисяч. Відтоді обсяг цих потоків біженців з України зменшився з кінця березня, і останнім часом близько 35 000 залишали Україну щодня.

Кількість людей, які повертаються в Україну, зросла з приблизно 20 000 на день наприкінці березня до приблизно 30 000 на день до середини лютого. [41]

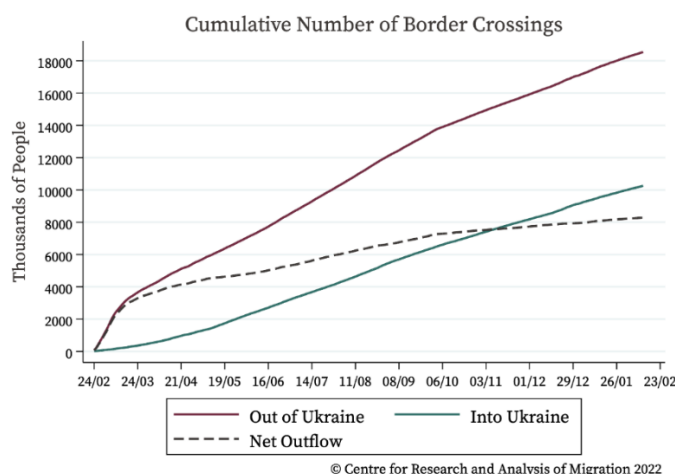

Рисунок 2.8 Кількість людей, які перетнули кордон між Україною та сусідньою державою з 24 лютого 2022 року [41]

З рис. 2.9 видно, що найбільше біженців з України прийняла, звичайно, Польща – там зареєстровано майже 1,5 млн людей. До речі, нині Польща планує поступово обмежувати допомогу українським біженцям. Зокрема, із січня хочуть запровадити плату за перебування у місцях колективного розміщення – потрібно буде покривати половину видатків на проживання.

Трохи більше мільйона українців із початку війни прийняла Німеччина. Найбільша кількість біженців була зареєстрована у березні (431 тисяча осіб) та квітні (198 тисяч осіб). За даними уповноваженого уряду з міграції, озвученими у жовтні, зараз до Німеччини щодня прибувають лише до 150 осіб на день. [42] (Див. додаток К)

На третьому місці за кількістю українських біженців Чехія – там зареєстровано трохи більше ніж 455 тисяч наших громадян. До десятки країн, в які від війни поїхали найбільше українців, також увійшли: Італія (171,5 тисяч), Іспанія (150,4 тисяч), Туреччина (145 тисяч), Британія (141,5 тисяч), Франція (118, 9 тисяч), Словаччина (99,3 тисяч) та Молдова (95,4 тисяч).

Менше 10 тисяч українських біженців зареєструвалися у Словенії, Люксембурзі, Північній Македонії, Азербайджані, Албанії, Ісландії та Мальті. Майже не торкнулася міграційна криза через війну в Україні Вірменії, Ліхтенштейну, Боснії та Герцеговини. [42]

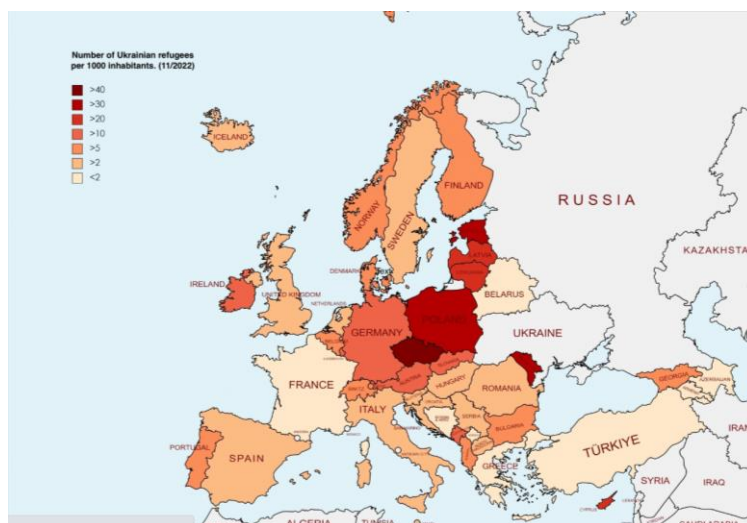

Рисунок 2.9 Кількість українських біженців на 1000 жителів (11/2022) [43]

Варто нагадати, що віцепрем'єрка Ірина Верещук сказала, що біженцям, які через війну виїхали з України, не варто повертатися додому до весни. За даними опитування, проведеного в серпні, 36% українських біженців мають намір повернутися, коли переконаються, що вдома безпечно. Ще 35% мають намір повернутися одразу після закінчення війни.

У перші дні війни сотні тисяч українців повернули на захід до Польщі, Угорщини, Словаччини, Румунії чи Молдови. Лише 6 березня Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) зафіксувало пік у 140 843 перетинів українсько-польського кордону. На кінець березня через Польщу проїхало понад 2 мільйони. (див. рис. 2.10) [44]

Міграційна криза набувала небувалих масштабів. За даними УВКБ ООН, станом на 15 лютого 2023 року, майже рік після початку війни, в Європі зареєстровано 8 072 198 українських біженців, що становить 18% населення їхньої країни.

Більшість виїздів відбулася в березні 2022 року з понад 3 мільйонами перетинів кордону. Відтоді щомісяця відбувалося від 1 до 1,5 мільйона проходів. Але не завжди втікати з країни: українці можуть повернутися в своє місто до родичів, перш ніж виїхати в прикордонну країну. [44]

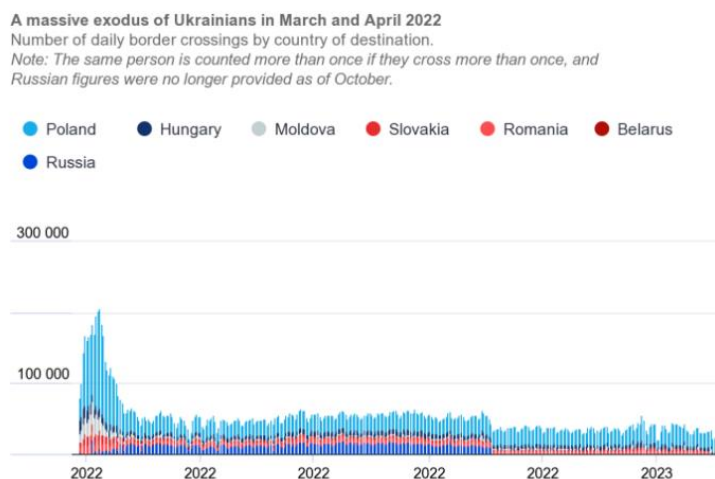

Рисунок 2.10 Кількість щоденних перетинів кордону за країнами призначення [44]

Вторгнення росії в Україну стало, мабуть, визначальною геополітичною подією 2022 року, яка змусила мільйони людей тікати по всьому світу. Але це був лише один із багатьох факторів, які допомогли збільшити кількість переміщених людей у всьому світі до рекордно високого рівня, поряд із відсутністю продовольчої безпеки, природними катаклізмами, пов'язаними зі зміною клімату, і затяжними конфліктами. Тим часом зміна попиту на робочу силу та зміна економічних перспектив після пандемії спонукали багатьох мігрантів до нових місць призначення. Уряди реагували поперемінно відкриваючи та закриваючи свої двері, залежно від ситуації, але бюрократія, атрофована майже трьома роками пандемії COVID-19, часто була неспроможна реагувати на зміну динаміки. [45]

Через кордони Європи перетнуло більше людей, ніж під час будь-якої кризи з часів Другої світової війни після вторгнення Росії в Україну в лютому. Станом на початок грудня приблизно 7,8 мільйона українців були змушені виїхати в інші країни континенту, переважно до Європейського Союзу, але 2,9 мільйона вирушили

до Росії. Значна кількість людей пішла далеко за межі країни, включаючи Північну Америку та навіть країни з традиційно обмеженими режимами гуманітарного захисту, такі як Японія . У поєднанні з іншими подіями 2022 року, включаючи конфлікт і відсутність продовольчої безпеки в Буркіна-Фасо та насильство після перевороту в М'янмі , вторгнення Росії підштовхнуло кількість переміщених осіб у всьому світі до 100 мільйонів — порівняно з 89 мільйонами роком раніше.

Реакція на кризу, особливо в Європейському Союзі , була надзвичайно привітною. Хоча Україна не є державою-членом ЄС, її громадяни могли в'їжджати до блоку без віз на термін до 90 днів до вторгнення, полегшуючи шлях для мільйонів людей, які тікали від насильства. Відразу після початку війни лідери ЄС вперше застосували Директиву блоку про тимчасовий захист, пропонуючи переміщеним українцям проживання та права на роботу, освіту та пільги. [45]

За межами Європи обійми також були теплими. Сполучені Штати оголосили про програму, яка дозволяє жителям США спонсорувати українців, у результаті чого було дозволено подорожувати 121 000 ; дозволив приблизно 56 000 осіб, які вже перебувають у країні, залишатися під статусом тимчасового захисту; і надав доступ тисячам інших людей, які прибули в пошуках притулку на кордон США і Мексики. Канада також схвалила понад 451 000 екстрених тимчасових віз.

Таке сприйняття було помітним контрастом із загалом скептичним і тривожним підходом, який часто виявляли до шукачів притулку з Африки, Близького Сходу та інших країн. Занепокоєння, яке спостерігалось під час європейської кризи біженців та міграції 2015-16 років, повернулося у 2022 році, коли прибув новий потік афганців, сирійців та інших шукачів притулку. На відміну від українців, ці мігранти здебільшого не мали легальних шляхів потрапити до країн-членів ЄС і часто конкурували за ту саму дефіцитну пропозицію житла та допомоги. Багато прибулих неукраїнців були змушені спати на вулицях у таких місцях, як Брюссель, оскільки в центрах прийому не вистачало місця для їх розміщення. Загалом кількість нових гуманітарних мігрантів у деяких державах-членах ЄС наближалася до рівня 2015-16 років. [45]

Оскільки конфлікт в Україні не демонструє жодних ознак вщухання, політики, постачальники послуг і переміщені українці змушені боротися з питаннями про те, чи ймовірно прибульці повернуться, і як вирішити довгострокові проблеми інтеграції в цей час. Багато українців, переміщених в інші країни Європи, як правило, знаходять роботу швидше, ніж попередні групи біженців, але часто роботу з нижчою кваліфікацією. Одним із ускладнюючих факторів є те, що населення переміщених осіб відрізняється від типового середовища біженців. Частково через бар'єри виходу для більшості чоловіків бойового віку близько 86 відсотків переміщених українців становлять жінки та дівчата, тоді як гендерний поділ серед усіх вимушено переміщених людей становить приблизно 50-50. [45]

Примітно, що їхній правовий статус не є безстроковим: ті, на кого поширюється Директива ЄС про тимчасовий захист, мають правовий статус принаймні до 2024 року, гуманітарне умовно-дострокове звільнення в США та захист у Канаді тривають два роки, а інші країни мають власні системи. Оскільки переміщені українці розмірковують про довше перебування за кордоном і оскільки приймаючі громади зважають на довгострокові проблеми інтеграції — на додачу, для багатьох країн, до зростання кількості шукачів притулку з інших країн — вони роблять це на тлі кризи, пов'язаної з енергією та спіральним зростанням вартості життя, як наслідки російського вторгнення, які, ймовірно, відчуватимуться дедалі гостріше впродовж зими. Залишається з'ясувати, чи посилять ці фактори у своїй сукупності ставлення господарів до українських новачків. [45]

У кінцевому підсумку, міграційні потоки через військові конфлікти та кризи мають серйозні наслідки для людей, країн-отримувачів та глобальної спільноти. Щоб вирішити цю проблему, необхідно здійснювати спільні зусилля з боку країн та міжнародних організацій з метою забезпечення безпеки та добробуту мігрантів та біженців.

2.4 Роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи в Європі

Міжнародні організації грають важливу роль у вирішенні міграційної кризи в Європі. Вони забезпечують допомогу біженцям та мігрантам, займаються питаннями їх захисту та інтеграції, сприяють діалогу між державами та розвитку міжнародних механізмів для регулювання міграції.

Однією з найбільш відомих міжнародних організацій, яка займається питаннями міграції, є Міжнародна організація з міграції (МОМ). Вона співпрацює з урядами та іншими організаціями для забезпечення безпеки та захисту прав мігрантів та біженців, а також для допомоги у їх інтеграції у нове середовище. МОМ також займається дослідженням питань міграції та забезпечує розвиток політик та програм, що стосуються міграції.

За останні 70 років МОМ сприяла гідному та безпечному транспортуванню мільйонів мігрантів по всьому світу. У 2021 році МОМ надала допомогу в пересуванні понад 118 000 людей у 125 країнах. [46]

Допомога в пересуванні охоплює всі види переселення та інші форми гуманітарного прийому; евакуація незахищених мігрантів, внутрішньо переміщених осіб та інших; добровільне переселення, повернення та репатріація; і возз'єднання сімей, а також зусилля щодо протидії торгівлі людьми та захисту мігрантів, які залишилися без волі. МОМ також допомагає окремим особам і сім'ям повернутися додому, переїхати в безпечне місце, возз'єднатися з членами сім'ї та мігрувати до нових можливостей.

Окрім транспортування, МОМ надає низку медичних та інтеграційних послуг, невід'ємних від процесу переміщення – наприклад, але не обмежуючись цим, ведення справ та сприяння відбірковим місцям, передміграційні медичні заходи та медичний супровід під час подорожі, надання інформації та орієнтування щодо місця призначення. країни до від'їзду, а також допомога з (ре)інтеграції після прибуття. [46]

Переміщення MOM включає (див. рис. 2.11)

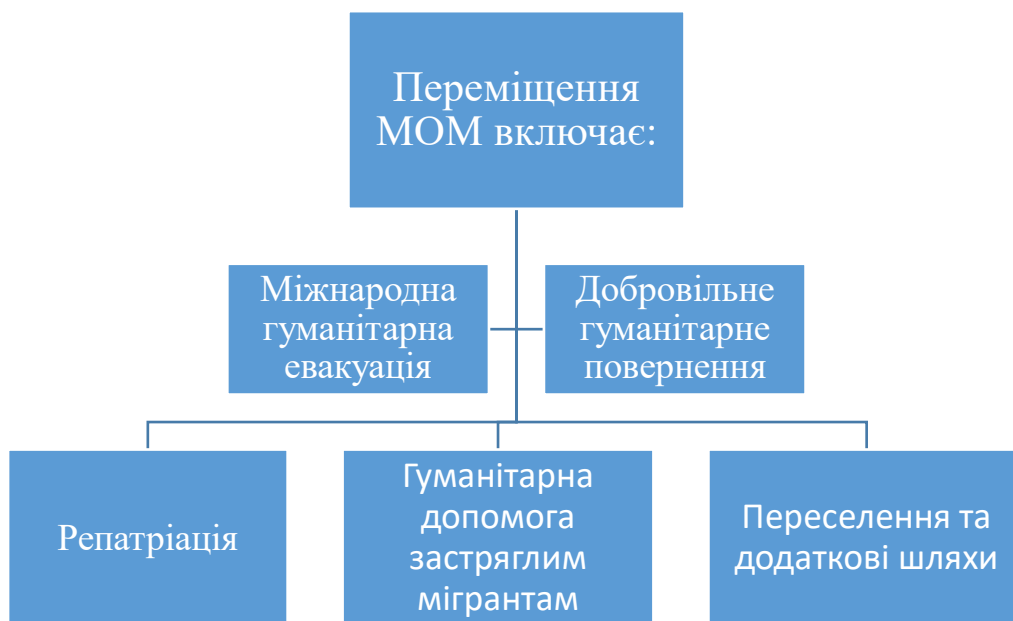

Рисунок 2.11 Переміщення MOM

Джерело: розроблено автором на основі [46]

- Міжнародна гуманітарна евакуація

MOM надає підтримку своїм державам-членам шляхом здійснення міжнародної гуманітарної евакуації як рятівного заходу для мігрантів, внутрішньо переміщених осіб або громадян третіх країн, які потрапили в збройні конфлікти чи кризи або які зазнають чи ризикують зазнати шкоди чи насильства.

За міжнародну гуманітарну евакуацію несуть відповідальність держави, чії громадяни за кордоном перебувають у небезпеці, і держави, які приймають іноземних громадян, які знаходяться під загрозою. Гуманітарні та міжурядові організації, такі як MOM, підтримують держави в цьому останньому засобі захисту. [46]

- Добровільне гуманітарне повернення

MOM допомагає добровільному поверненню мігрантів з Лівії та Ємену до країн походження через механізм добровільного гуманітарного повернення (VHR). Добровільне, оскільки ці повернення організовуються на прохання особи, що

повертається, і гуманітарне, оскільки ця допомога є рятівним варіантом для багатьох мігрантів, які живуть в особливо жахливих умовах, іноді в центрах утримання.

Усі мігранти, які користуються добровільним гуманітарним поверненням, отримали індивідуальні консультації та допомогу, щоб прийняти обґрунтоване рішення відповідно до їхніх бажань та конкретних потреб. Під час консультування, незалежно від того, бажає мігрант подати заяву про надання притулку чи ні, MOM проводить початкову оцінку будь-яких ризиків жорстокого поводження, переслідування чи інших порушень прав людини, яких мігрант може зазнати у разі повернення до країни перебування. походження. Групи MOM за підтримки спеціалістів з повітряних перевезень зазвичай організовують складні перевезення в кризових умовах. Наприклад, у Ємені та Лівії цей персонал часто покладається на чартерні рейси та морські перевезення для транспортування мігрантів до країн призначення. [46]

- Репатріація

MOM надає допомогу біженцям у добровільній репатріації головним чином для підтримки діяльності УВКБ ООН з репатріації та відповідно до потреб захисту та процедур. MOM також допомагає вразливим особам повернутися до країн походження, включаючи випадки добровільного гуманітарного повернення (VHR) та евакуації біженців, які враховують особливий статус осіб, які повертаються. [46]

- Гуманітарна допомога застряглим мігрантам (HASM)

Фонд гуманітарної допомоги мігрантам, які опинилися в безвиході (HASM), надає швидко, гнучку та спеціальну гуманітарну допомогу мігрантам, які опинились у складних обставинах і яким підтримка недоступна. Як і чому окремі особи чи сім'ї опинилися в безвиході, може бути наслідком комбінації факторів, у тому числі: втрачених або вкрадених документів, що засвідчують особу, фінансової бідності, нещасних випадків або поганого здоров'я, фізичного чи психологічного насильства, порушених обіцянок членами родини чи експлуататорами-

роботодавцями, відмови в наданні притулку - претензії або зміни політичних обставин або обставин безпеки в країнах призначення або транзиту. Через HASM MOM щороку допомагає сотням найбільш знедолених і вразливих мігрантів. [46]

- Переселення та додаткові шляхи

Надання необхідної підтримки державам, які переселяють біженців та інших уразливих груп населення, є основною метою Організації та однією з її найтриваліших видів діяльності. MOM тісно співпрацює з урядами, УВКБ ООН, неурядовими організаціями та іншими партнерами, такими як авіакомпанії, щоб знайти рішення для біженців та мігрантів. [46]

Щороку в середньому MOM надає підтримку понад 30 державам у проведенні переселення, гуманітарного прийому та переселення понад 100 000 біженців та інших уразливих груп населення. У 2019 році значні операції були проведені з Афганістану, Єгипту, Ефіопії, Іраку, Йорданії, Кенії, Лівану, Туреччини, Уганди, Об'єднаної Республіки Танзанія та України. Трьома країнами-лідерами переселення стали Сполучені Штати Америки, Канада та Австралія.

Незважаючи на те, що переселення залишається життєво важливим інструментом захисту, зростає розрив між кількістю біженців, які потребують рішення в третій країні, та кількістю доступних місць для переселення, яких є вкрай недостатньо. Таким чином, додаткові способи прийому біженців слугують для розширення діапазону безпечних і законних засобів для досягнення третьої країни рішення для тих, хто потребує міжнародного захисту. Приклади додаткових шляхів включають гуманітарні програми прийому, гуманітарні візи, приватне спонсорство на основі громади, академічні стипендії, возз'єднання сімей і схеми трудової мобільності. Ініціатива сталого переселення та додаткових шляхів (CRISP) є ініціативою під керівництвом УВКБ ООН та MOM, яка підтримує держави та ключові зацікавлені сторони у створенні,

Крім того, MOM підтримує переселення в європейському контексті, що дозволяє державам справлятися з тиском на їхні системи надання притулку шляхом

переміщення осіб, які потребують міжнародного захисту. Це відбувається шляхом передачі людей, які шукають міжнародного захисту, з однієї країни-члена ЄС до іншої держави-члена ЄС або асоційованої держави, де їхня заява про надання притулку буде розглянута після переміщення. Переселення є проявом солідарності та розподілу відповідальності, особливо з тими країнами на зовнішніх кордонах ЄС, які найбільше постраждали від стрімкого збільшення прибуття людей, які шукають міжнародного захисту.

Розвиток цих шляхів допомагає забезпечити законні альтернативи небезпечним і нерегулярним вторинним переміщенням по суші та морю. Це стає дедалі важливішим, оскільки це впливає на все більше людей, які вирушають у небезпечні подорожі в Середземномор'ї та по всій Африці, Азії та Америці. [46]

Зі свого початку як операційна логістична агенція, вона розширила сферу діяльності, щоб стати провідною міжнародною агенцією, яка співпрацює з урядами та громадянським суспільством, щоб покращити розуміння проблем міграції, заохотити соціальний та економічний розвиток через міграцію, а також захистити людську гідність і добробут. буття мігрантів. [47]

Отже, МОМ є важливим гравцем у вирішенні міграційної кризи в Європі та працює на кожному етапі міграційного процесу, починаючи від допомоги в процесі переміщення до інтеграції в нове середовище. Ця організація сприяє забезпеченню гідного та безпечного переміщення мігрантів та біженців, захисту їх прав та координації зусиль держав та організацій у боротьбі з нелегальною міграцією.

УВКПЛ (Управління Високого комісара ООН з питань біженців) є однією з ключових міжнародних організацій, яка відіграє важливу роль у вирішенні міграційної кризи в Європі.[48]

УВКПЛ забезпечує захист та допомогу біженцям та переселенцям у всьому світі, включаючи тих, що переміщуються через Європу. Організація координує свої зусилля з урядами країн, щоб забезпечити безпеку та гідні умови для переселенців та біженців.

УВКПЛ також забезпечує навчання та надає консультації у сфері прав та захисту біженців. Вона сприяє вирішенню міграційної кризи, допомагаючи державам-членам розробляти та впроваджувати стратегії та політики щодо захисту та інтеграції біженців. [48]

Крім того, УВКПЛ здійснює роботу з охорони міжнародного права біженців та сприяє розвитку міжнародного співробітництва з метою розв'язання міграційних проблем. Організація також працює над зменшенням причин, що призводять до міграції, таких як війни, конфлікти, голод та бідність. [48]

Управління Високого комісара ООН з питань біженців (УВКБ ООН) грає важливу роль у вирішенні міграційної кризи в Європі. Організація працює на рівні глобальної спільноти з метою захисту прав біженців та пошуку рішень для їхньої повної інтеграції в нових країнах.

УВКБ ООН працює з країнами, які приймають біженців, щоб забезпечити їм необхідну допомогу, таку як житло, харчування, медична допомога, освіта та робота. Організація також працює з країнами-донорами та партнерами для забезпечення необхідної фінансової підтримки, щоб допомогти біженцям і мігрантам знайти нове місце проживання та адаптуватися до нового середовища. [49]

УВКБ ООН активно співпрацює з іншими міжнародними та національними організаціями для вирішення міграційної кризи в Європі та по всьому світу. Організація розробляє нові стратегії та підходи до роботи з біженцями та мігрантами, щоб забезпечити їм кращі умови життя та допомогти їм інтегруватися в нові країни.

УВКБ ООН відповідає за інтеграцію прав людини в усі сфери своєї діяльності. Тому він тісно співпрацює з УВКПЛ, як у Женеві, так і на місцях, щоб забезпечити повний доступ до своїх прав людини вимушено переміщеним особам, особам без громадянства та іншим особам, яких стосується УВКБ ООН, незалежно від їхньої ситуації. [49]

Зокрема, УВКБ ООН розраховує на досвід УВКПЛ щодо того, як інтегрувати права людини в свою роботу на практиці, включно з тим, як проводити програми, засновані на правах людини. Ми також заохочуємо УВКПЛ систематично залучати людей, яких це стосується, до своєї діяльності щодо встановлення стандартів, моніторингу та впровадження на місцях.[49]

Агентство ООН у справах біженців працює на місці з початку кризи, надаючи притулок, рятувальні засоби, чисту воду, гаряче харчування та медичну допомогу сім'ям, які були змушені покинути свої домівки. УВКБ ООН також допомогло відремонтувати цивільну інфраструктуру, включаючи будинки, шкільні приміщення та центри відпочинку, підтримало освітні заходи для дітей та надало психосоціальну підтримку.

Під час пандемії УВКБ ООН посилило зусилля щодо протидії та стримування поширення COVID-19 шляхом надання засобів захисту лікарням і медичним клінікам, розповсюдження ліків та будівництва карантинних зон і гігієнічних приміщень. Він також підтримував близько 800 000 додаткових сирійських біженців екстреною грошовою допомогою, щоб допомогти їм задовольнити свої основні та невідкладні потреби.

УВКБ ООН та гуманітарні партнери реагують на землетруси в Туреччині та Сирії, посилюючи свою допомогу двом країнам, що вимагає більшої та термінової міжнародної підтримки. Після землетрусу лише УВКБ ООН доставило десятки тисяч наметів, ліжок, матраців, термоковдр та іншу вкрай необхідну підтримку. [34]

Незважаючи на складні обставини, Агентство ООН у справах біженців працює на місці, надаючи рятувальну підтримку мільйонам переміщених афганців. Потреби тих, кому довелося раптово втекти, гострі, зростає потреба в житлі, їжі, воді та медичних послугах.

Реагуючи на найважливіші пріоритети, УВКБ ООН разом із партнерами надало їжу, житло, готівку, гігієнічні та санітарні набори та іншу життєво необхідну

допомогу. УВКБ ООН також здійснило моніторинг захисту в 34 провінціях. 50 (див. рис. 2.12) [50]

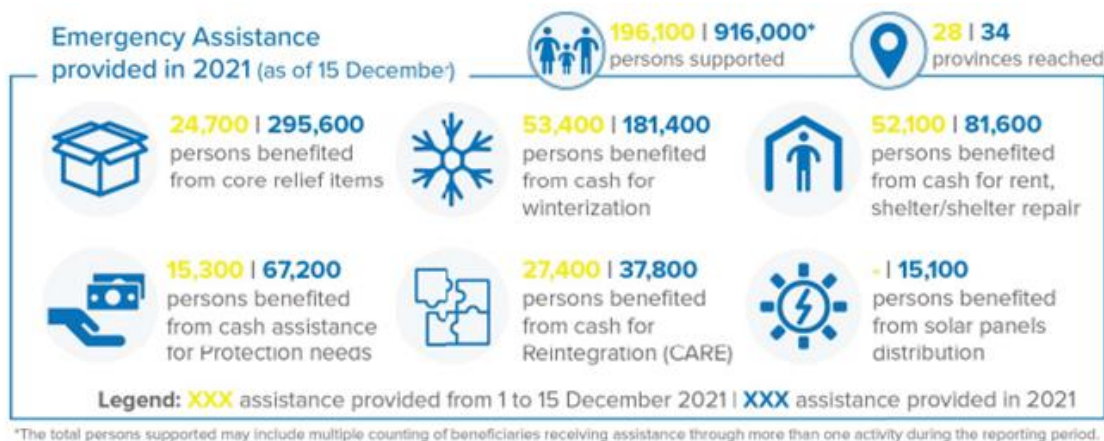

Рисунок 2.12 Екстрена допомога надана у 2021 році (станом на 15 грудня) [50]

УВКБ ООН продовжує співпрацювати з владою деяких сусідніх з Афганістаном країн, щоб планувати та готуватися до потенційних майбутніх переміщень афганських біженців.

Отож, важливим напрямком є розвиток співпраці міжнародних організацій з державами, щоб забезпечити ефективний захист прав мігрантів та біженців, а також створити умови для їх успішної інтеграції в новому середовищі. До цього також потрібно залучати неурядові організації та громадськість, що дозволить забезпечити максимальну допомогу мігрантам та біженцям та покращити ситуацію в сфері міграції в Європі в цілому.

ВИСНОВКИ

Міграція – одна з найбільш обговорюваних тем європейської політики. Зокрема, події з 2015 року показали, наскільки складною та різноманітною може бути міграція до Європи та всередині неї, особливо враховуючи, що ситуації в різних країнах значно відрізняються. Сучасні європейські держави переживають чергову хвилю міграції, яка несе з собою зміну демографічної ситуації в країнах ЄС, а також проблему інтеграції мігрантів у відповідні суспільства. Сьогодні країни Європи зіткнулася з величезним припливом мігрантів з охоплених конфліктами країн Близького Сходу, Африки та Азії.

На основі проведеного аналізу міграційної кризи у Європі були зроблені наступні висновки:

1. Згідно з проведеним аналізом різних трактувань міграції, її визначають як територіальні переміщення населення, які супроводжуються зміною місця проживання та місця праці (назавжди або на досить тривалий строк) як у межах однієї країни, так і поза її межами. Разом з тим, історичний аналіз дозволив виявити, що міграційні процеси завжди були важливим елементом соціально-економічного розвитку країн та регіонів, зокрема, в Європі. За останні десятиліття спостерігається значний ріст міграції до країн ЄС, що породжує нові виклики та проблеми. В умовах зростання глобалізації та розвитку інформаційних технологій міграція стає все більш складним явищем, і важливо вирішувати проблеми, пов'язані з нею, на міжнародному рівні.
2. У результаті дослідження факторів, які спричиняють міграційну кризу в Європі, можна зробити висновок, що ця проблема має багатоаспектний характер та обумовлена різноманітними факторами. Серед них можна виділити економічні, політичні, демографічні, соціальні причини, також

військові конфлікти, поширення тероризму, погані умови життя, корупцію та зміни у навколишньому середовищі.

3. В ході дослідження було виявлено, що національне законодавство кожної країни Європи регулює міграційні процеси на внутрішньому рівні, але існують також спільні європейські законодавчі акти, які стосуються міграції. Законодавство Європейського Союзу також передбачає міжнародний захист біженців і встановлює процедуру, за якою Європейський Союз може надавати статус біженця іноземцям, що потребують захисту.
4. Проблема міграційної кризи є однією з найбільш актуальних для сучасного світу, зокрема для країн Європи. За останні десятиліття внаслідок політичних, економічних та соціальних причин відбувається масштабна міграція населення. Це призводить до значного навантаження на економіку, соціальну сферу, політичну ситуацію та культурну ідентичність країн-членів Європейського Союзу. Мігранти змушені залишати свої домівки в пошуках кращого життя, політичної та релігійної свободи, тікаючи від війни а також у зв'язку зі змінами в кліматі та екологічних кризах. Проте, багато країн не здатні впоратися зі складними соціальними та економічними проблемами, які виникають внаслідок масштабної міграції і це ставить під загрозу безпеку та стабільність багатьох країн. Таким чином, проблема міграції стає дедалі більш актуальною та потребує серйозної уваги та координації з боку міжнародної спільноти.
5. У рамках дослідження міграційної кризи в Європі було виявлено декілька основних тенденцій, які супроводжують цей процес: збільшення кількості мігрантів та біженців, що намагаються в'їхати до Європи. У зв'язку з політичними та економічними кризами в ряді країн Сходу та Південного Сходу Європи зростає кількість осіб, які шукають кращого життя в ЄС. Також незаконна міграція, яка становить велику проблему для країн-членів Європейського Союзу. Це призводить до нестабільності та безпекових загроз, а також до соціально-економічних проблем, пов'язаних з нелегальною працею та іншими видами діяльності. Однією з основних тенденцій

міграційної кризи в Європі є збройні конфлікти у сусідніх країнах. Такі конфлікти, наприклад, в Сирії, Іраку, Афганістані та Україні призводять до тиску на людей, які змушені шукати притулок в інших країнах. Це призводить до збільшення навантаження на країни-члени Європейського Союзу, які повинні забезпечити належний прийом та інтеграцію цих біженців.

6. За останні роки військові конфлікти та кризи в різних країнах світу стали одним з основних факторів міграційної кризи в Європі. Зокрема, військові конфлікти в Сирії, Іраку, Афганістані спричинили масову міграцію біженців до країн Європейського Союзу. Один з найбільших військових конфліктів, що мали вплив на міграційні потоки в Європі, стався в Сирії. З початку війни в 2011 році понад 14 мільйонів сирійців залишили свої домівки та переселилися в інші країни, більшість з них – в Європу. Цей конфлікт також став причиною приїзду більшої кількості біженців з Афганістану, Іраку та інших країн. Іншим військовим конфліктом, який спричинив міграційну кризу в Європі, стала війна в Україні. Цей конфлікт призвів до виселення понад 14,5 мільйонів українців, більшість з яких виїхала до країн Європи.
7. Роль міжнародних організацій у вирішенні міграційної кризи в Європі є надзвичайно важливою. Організації, такі як ООН, Міжнародна організація з міграції та Європейський союз, співпрацюють з урядами країн, щоб забезпечити координацію у зусиллях щодо управління міграційними потоками та допомоги переселенцям. Ці організації працюють над вирішенням проблем, пов'язаних з міграцією, таких як захист прав людей, які переселяються, та запобігання незаконній міграції. Вони також надають фінансову та технічну допомогу країнам, що стикаються зі складними міграційними ситуаціями, та сприяють укладанню міжнародних угод з питань міграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Migration as a global phenomenon. URL:

https://coveringmigration.com/learning_pages/migration-as-a-global-phenomenon/#:~:text=','-Russell%20King%2C%20The&text=Migration%20is%20not%20a%20new%20phenomenon.,a%20constant%20of%20human%20experience.

2. IOM. What is a migration crisis and how to address it integrally. URL:

<https://rosanjose.iom.int/en/blogs/what-migration-crisis-and-how-address-it-integrally>

3. Types Of Migration. URL:

<https://family.jrank.org/pages/1169/Migration-Types-Migration.html>

4. Алексєєва Т. І. Еволюція міграційних процесів крізь призму теорії міжнародних відносин. URL:

http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/4.pdf

5. Карта міграції Homo Sapiens. URL:

<https://www.worldhistory.org/image/6605/map-of-homo-sapiens-migration/>

6. Causes of Migration. URL:

<https://www.studysmarter.co.uk/explanations/human-geography/population-geography/causes-of-migration/#:~:text=We%20can%20see%20that%20the,often%20a%20combination%20of%20these>

7. Exploring migration causes: why people migrate. URL:

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/world/20200624STO81906/exploring-migration-causes-why-people-migrate>

8. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення. URL:

https://subject.com.ua/textbook/history/11klas_v/124.html

9. Growing global overpopulation and migration are destabilizing our world. URL:

<https://mahb.stanford.edu/library-item/growing-global-overpopulation-migration-destabilizing-world/>

10. International standards governing migration policy. URL:

<https://www.ohchr.org/en/migration/international-standards-governing-migration-policy>

11. Державне регулювання міжнародних міграційних процесів. URL:

<https://library.if.ua/book/18/1466.html>

12. ДМСУ. Загальна інформація про МОМ. URL:

<https://dmsu.gov.ua/diyalnist/mizhnarodne-spivrobotnicztvo/spivrobotnicztvo-z-mom.html>

13. Migration Governance Framework. URL:

<https://publications.iom.int/books/migration-governance-framework>

14. IOM. About migration law. URL:

<https://www.iom.int/about-migration-law>

15. EMM. IOM. International migration law. URL:

<https://emm.iom.int/handbooks/international-migration-law#introduction>

16. United Nations Human Rights. International standards governing migration policy. URL:

<https://www.ohchr.org/en/migration/international-standards-governing-migration-policy>

17. International Justice Resource Center. Immigration&Migrants' rights. URL:

<https://ijrcenter.org/thematic-research-guides/immigration-migrants-rights/>

18. Regulatory frameworks – how should migration be regulated? URL:

<https://emm.iom.int/handbooks/stage-5-policy-adoption/regulatory-frameworks-how-should-migration-be-regulated>

19. Refugees and Migrants. Global compact for migration. URL:

<https://refugeesmigrants.un.org/migration-compact>

20. Immigration Policy. URL:

<https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/immigration-policy>

21. IOM. How to «solve» migration: a practical guide. URL:

<https://rosanjose.iom.int/en/blogs/how-solve-migration-practical-guide#:~:text=Countries%20should%20promote%20stability%2C%20education,choice%20between%20staying%20or%20migrating>

22. Migration drivers. URL:

<https://www.migrationdataportal.org/themes/migration-drivers>

23. World migration report 2022. URL:

<https://publications.iom.int/books/world-migration-report-2022>

24. Migration and its effects. URL:

https://www.toppr.com/guides/evs/no-place-for-us/migration-and-its-effects/#Impacts_of_Migration

25. Jeanne Batalova. Top Statistics on Global Migration and Migrants. URL:

<https://www.migrationpolicy.org/article/top-statistics-global-migration-migrants>

26. Anusha Natarajan, Mohamad Moslimani, Mark Hugo Lopezk. Key facts about recent trends in global migration. URL:

<https://www.pewresearch.org/short-reads/2022/12/16/key-facts-about-recent-trends-in-global-migration/>

27. The refugee and migration situation. URL:

<https://www.auswaertiges-amt.de/en/aussenpolitik/themen/-/275636#:~:text=According%20to%20estimates%20by%20the,53%20million%20were%20internally%20displaced>

28. Consequences of Migration. URL:

<https://www.studysmarter.co.uk/explanations/geography/migration-and-identity/consequences-of-migration/>

29. Josep Borrell, Migration is a key element of our foreign policy. URL:

https://www.eeas.europa.eu/eeas/migration-key-element-our-foreign-policy_en

30. FRONTEX. EU's external borders in 2022: Number of irregular border crossings highest since 2016. URL:

<https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-s-external-borders-in-2022-number-of-irregular-border-crossings-highest-since-2016-YsAZ29#:~:text=In%202022%2C%20around%20330%20000,64%25%20from%20the%20previous%20year>

31. Nearly 1 million asylum seekers arrive in Europe in 2022, analysis shows. URL:

<https://www.politico.eu/article/europe-1-million-asylum-seeker-application-2022-analysis/>

32. Eurostat. Annual asylum statistics. URL:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics&oldid=558844#Almost_1_million_asylum_applicants_in_2022

33. Migration data in Europe. URL:

<https://www.migrationdataportal.org/regional-data-overview/europe>

34. Syria Refugee Crisis Explained. URL:

<https://www.unrefugees.org/news/syria-refugee-crisis-explained/#When%20did%20the%20Syrian%20refugee%20crisis%20begin>

35. UNHCR. Syria situation. URL:

<https://reporting.unhcr.org/syriasituation>

36. Statista. Ranking of the largest Syrian refugee-hosting countries in 2022. URL:

<https://www.statista.com/statistics/740233/major-syrian-refugee-hosting-countries-worldwide/>

37. UNHCR. What's happening in Libya? URL:

<https://www.unhcr.ca/our-work/emergencies/libya/>

38. Migrants Caught in Crisis: The IOM Experience in Libya. URL:

<https://publications.iom.int/books/migrants-caught-crisis-iom-experience-libya>

39. Taliban's takeover of Afghanistan one year on: Five infographics to show the impact on Europe. URL:

<https://www.euronews.com/my-europe/2022/08/15/five-infographics-to-show-impact-of-taliban-takeover-on-europe>

40. How the war in Ukraine affects the EU migration situation

<https://www.schengenvisainfo.com/news/how-the-war-in-ukraine-affects-the-eu-migration-situation/>

41. Current migration flows from Ukraine. URL:

<https://cream-migration.org/ukraine-detail.htm?article=3573>

42. В яких країнах Європи найбільше українських біженців. URL:

<https://www.slovoidilo.ua/2022/11/08/infografika/suspilstvo/yakyyx-krayinax-yevropy-najbilshe-ukrayinskyx-bizhencziv>

43. The Ukrainian refugee crisis: important historical context for the current situation.

URL:

<https://www.peopleinneed.net/the-ukrainian-refugee-crisis-providing-important-historical-context-for-the-current-situation-9539gp>

44. Valentin Stoquer. How many refugees are in Europe one year after the beginning of the war in Ukraine? URL:

https://www.lemonde.fr/en/les-decodeurs/article/2023/02/22/war-in-ukraine-how-many-refugees-are-in-europe-one-year-after-the-beginning-of-the-war_6016794_8.html

45. Top 10 Migration Issues of 2022. URL:

<https://www.migrationpolicy.org/programs/migration-information-source/top-10-migration-issues-2022>

46. IOM. Movement assistance. URL:

<https://www.iom.int/movement-assistance>

47. IOM history. URL:

<https://www.iom.int/iom-history>

48. About UN Human Rights. URL:

<https://www.ohchr.org/en/about-us>

49. UN and International Institutions. URL:

<https://www.unhcr.org/about-unhcr/our-partners/un-and-international-institutions>

50. Afghanistan humanitarian crisis. URL:

<https://www.unrefugees.org/emergencies/afghanistan/>

51. Новіченко А. В. Основні підходи до розуміння поняття «міграція». URL:
https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/13003/Osnovni%20pidkhody%20do%20rozuminnia%20poniattia_Novichenko_2022.pdf?sequence=1
52. United nations. Migration. URL:
[https://www.un.org/en/global-issues/migration#:~:text=The%20UN%20Migration%20Agency%20\(IOM,the%20causes%20for%20the%20movement](https://www.un.org/en/global-issues/migration#:~:text=The%20UN%20Migration%20Agency%20(IOM,the%20causes%20for%20the%20movement)
53. Wikipedia. 2015 European migrant crisis. URL:
https://en.wikipedia.org/wiki/2015_European_migrant_crisis
54. The EU's endemic migration crisis. URL:
<https://www.gisreportsonline.com/r/eu-migration-crisis/>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ОГЛЯД СПЕЦІАЛЬНОЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. World Migration Report 2022

The World Migration Report 2022, published by the International Organization for Migration (IOM), provides a comprehensive overview of global migration trends and their impact on societies, economies, and individuals. The report covers a wide range of topics, including forced displacement, labor migration, migration governance, and the impact of COVID-19 on migration. It also highlights the challenges and opportunities posed by migration for achieving the United Nations' Sustainable Development Goals. The report emphasizes the need for international cooperation and collaboration to ensure safe, orderly, and regular migration that benefits migrants and host communities. Overall, the World Migration Report 2022 is a valuable resource for policymakers, researchers, and anyone interested in understanding the complex and multifaceted nature of migration.

2. Migration Governance Framework

The "Migration Governance Framework" published by the International Organization for Migration (IOM) offers a comprehensive and practical guide to addressing the complex challenges of migration governance. The report explores the different components of migration governance, including legal and policy frameworks, institutional structures, and international cooperation. It provides case studies and examples of successful practices from around the world to illustrate effective approaches to migration governance. The report also emphasizes the importance of engaging with a range of stakeholders, including migrants themselves, in the governance process. Overall, the "Migration Governance Framework" is a valuable

resource for policymakers, practitioners, and academics seeking to improve the governance of migration at all levels.

3. Regulatory frameworks – how should migration be regulated?, 2023

The handbook "Regulatory Frameworks: How Should Migration be Regulated?" published by the International Organization for Migration (IOM) provides guidance for policymakers on the development and implementation of migration policies. It explores the different legal and regulatory frameworks that countries can use to manage migration, including laws, regulations, and policies, and discusses the various factors that need to be considered when developing a regulatory framework. The handbook also highlights the importance of promoting the rights of migrants and addressing the root causes of migration, such as poverty and inequality. Overall, it provides a comprehensive overview of the complex issue of migration regulation and offers practical advice for policymakers.

4. Syria Refugee Crisis Explained, 2023

The UN Refugee Agency provides an in-depth explanation of the Syrian refugee crisis, including its origins, impacts, and potential solutions. The article explains that the crisis began in 2011 as a result of the Syrian Civil War, which has displaced millions of people within Syria and caused millions more to flee to neighboring countries and beyond. The article highlights the impact of the crisis on host communities, the challenges facing refugees, and the ongoing humanitarian response efforts of UNHCR and its partners. It also provides information on ways individuals can support refugees and advocate for policies that address the root causes of displacement.

5. Josep Borrell: Migration is a key element of our foreign policy, 2023

The webpage from the European External Action Service (EEAS) provides an overview of the European Union's foreign policy on migration. It highlights the EU's commitment to addressing the root causes of migration, protecting refugees and migrants, and promoting safe and legal migration. The page explains the various initiatives, agreements, and partnerships the EU has established with countries in the

region and beyond to manage migration and reduce irregular migration flows. The page also emphasizes the importance of cooperation and solidarity among EU member states in addressing the migration challenges and stresses the need for a comprehensive approach to migration that includes addressing both short-term and long-term migration issues.

6. UN and International Institutions

The UNHCR is an international organization that collaborates with a range of partners to protect refugees and find solutions to their displacement. This webpage provides an overview of the UN agencies and other international institutions that work closely with the UNHCR to support refugees, asylum seekers, and stateless persons. It explains the nature of their partnerships, the areas in which they cooperate, and the joint initiatives they have undertaken. The page also highlights the important role that the UNHCR's partners play in ensuring that the needs and rights of refugees are met, and in building a more effective and coordinated response to refugee situations around the world.

7. Migration Data Portal, 2021

The Migration Data Portal is an online platform that provides access to a range of global data sources on migration. The Migration Drivers section of the portal presents an overview of the various factors that drive migration around the world, including economic, social, political, and environmental factors. The portal provides comprehensive information on each factor, including data, statistics, and expert analysis. The data presented on the portal allows policymakers, researchers, and practitioners to gain a better understanding of the underlying drivers of migration and to design more effective policies to manage migration and address its associated challenges. Overall, the Migration Data Portal is a valuable resource for anyone interested in understanding the complex phenomenon of migration.

8. Jeanne Batalova: Top Statistics on Global Migration and Migrants, 2021

The article "Top Statistics on Global Migration and Migrants" by the Migration Policy Institute provides an overview of the latest available data on international migration

trends. It highlights key statistics related to the number and characteristics of migrants worldwide, including the fact that there were over 270 million international migrants in 2019, representing 3.5% of the world's population. The article also covers topics such as the causes and patterns of migration, the economic impact of migration, and the policy responses of governments to manage migration flows. Overall, the article provides a useful snapshot of global migration trends and their implications.

9. Anusha Natarajan, Mohamad Moslimani, Mark Hugo Lopezk, Key facts about recent trends in global migration, 2022

The Pew Research Center provides a comprehensive overview of recent trends in global migration in this report. The article highlights key facts and figures related to international migration, including the countries with the highest numbers of migrants and refugees, the factors driving migration, and the impact of the COVID-19 pandemic on migration patterns. The report also explores the role of public opinion and political attitudes towards migration, as well as the policies and initiatives aimed at managing migration flows. Overall, this article provides valuable insights into the current state of global migration and the complex issues surrounding this important topic.

10. Migration Awareness, The ukrainian refugee crisis, 2022

The article provides an in-depth analysis of the Ukrainian refugee crisis, highlighting the historical context and the current situation. It examines the impact of the conflict on Ukraine's population, leading to internal displacement and outward migration to neighboring countries, including Russia, Belarus, and Moldova. The article highlights the challenges faced by refugees and internally displaced persons, including access to basic services, employment, and education. The People in Need organization's efforts to support Ukrainian refugees and IDPs are also highlighted, including providing shelter, food, medical assistance, and psychosocial support.

ДОДАТОК Б

SUMMARY

The diploma thesis « Migration crisis in Europe: current trends », written by Kateryna Kondratenko, has a high level of quality and consists of 2 parts. The first part describes the theoretical aspects of the study of migration crisis, and also covers the definition, historical analysis, classifications of migration, its causes, as well as the political and legal context of migration. The second part includes an analytical review of the current migration crisis in Europe. Here the relevance of this topic in the modern world is considered. Special attention is paid to the main trends of the migration crisis in Europe. Migration flows due to military conflicts in Europe are also considered using the examples of Syria, Libya, Afghanistan and Ukraine. At the end of the chapter, the role of international organizations in solving this problem is discussed.

Keywords: migration, migration crisis, types of migration, causes of migration, migration processes, migration flows, illegal migration, refugee, refugee crisis, modern trends, military conflicts, international organizations.

ДОДАТОК В

Таблиця В. 1- Різні підходи до трактування поняття міграції

Автор	Визначення поняття міграції
Міграційне агентство ООН (МОМ)	Будь-яка особа, яка переїжджає або переїхала через міжнародний кордон або в межах держави від свого звичайного місця проживання, незалежно від правового статусу особи; чи є рух довільним чи мимовільним; які причини руху; або яка тривалість перебування.
Е.Равенштейн «Закони міграції»	Безперервний процес, обумовлений взаємодією чотирьох основних груп чинників, що діють: у початковому місці проживання мігранта, на стадії його переміщення, в місці в'їзду, а також чинники особистого характеру.
Соціологічний словник	Географічний рух індивідів або груп індивідів, тобто мобільність людей у вузькому або ширшому географічному просторі.
Економічна енциклопедія	Переміщення людей, етносів, їхніх частин або окремих представників, пов'язане із зміною постійного місця проживання або з поверненням до нього.
Література	Зміна постійного місця проживання, викликану комплексом факторів або якоюсь однією головною причиною.

Ю. Римаренко	Переміщення людей (мігрантів) через кордони тих або інших територій зі зміною місця проживання назавжди або на тривалий час.
В. Шелюк	Це поняття, яке відображає соціально-економічні і демографічні процеси, сукупність переміщень, які здійснюються людьми між країнами, регіонами однієї країни, різного виду поселеннями та інші види переміщень»

Джерело: складено автором на основі [51], [52]

Таблиця Д. 1 - Ключові параметри та фактори міграції

Аналітичний рівень	Ключові параметри	Рушійні фактори
Макро	Демографічний	Динаміка чисельності населення
		Розмір і структура сім'ї
	Економічний	Економічні та бізнес умови
		Ринки праці та зайнятість
		Міський/сільський розвиток і рівень життя
		Бідність і нерівність
	Екологічний	Зміна клімату та екологічні умови
		Стихійні лиха та екологічні потрясіння
	Людський розвиток	Освітні послуги та можливості навчання
		Медичні послуги та ситуація
	Безпека	Конфлікти, війни та насильство
		Політична ситуація, репресії та зміни режиму
	Наднаціональний	Глобалізація та (пост)колоніалізм
		Транснаціональні зв'язки
		Міжнародні відносини та геополітичні трансформації

	Політико-інституційний	Громадська інфраструктура, послуги та забезпечення
		Управління міграцією та інфраструктура
		Міграційна політика та інша державна політика
		Громадянські та політичні права
Мезо	Соціокультурний	Спільноти та мережі мігрантів
		Культурні норми та зв'язки
		Гендерні відносини
Мікро	Індивідуальний	Особисті ресурси та досвід міграції
		Прагнення та погляди мігрантів
		Стать, стать, вік, інвалідність тощо.

Джерело: складено автором на основі [22]

ДОДАТОК Ж

Route	▼ Jan.-June 2022	June 2022	Jan.-June 2021/ Jan.-June 2022	Top nationalities
Western Balkans	55,321	14,136	191	Syria, Afghanistan, Turkey
Central Mediterranean	25,164	5,651	23	Bangladesh, Egypt, Tunisia
English Channel	22,440	4,938	87	Afghanistan, Syria, Iraq
Eastern Mediterranean	17,957	2,220	125	Nigeria, Syria, Congo (Kinshasa)
Western African	8,508	341	22	Morocco, sub-Saharan Africa
Western Mediterranean	4,909	681	-20	Algeria, Morocco, Syria
Eastern Border	2,452	204	141	Ukraine, Iraq, Belarus

Рисунок Ж. 1 - Нелегальні в'їзди до Європейського Союзу

Джерело: [54]

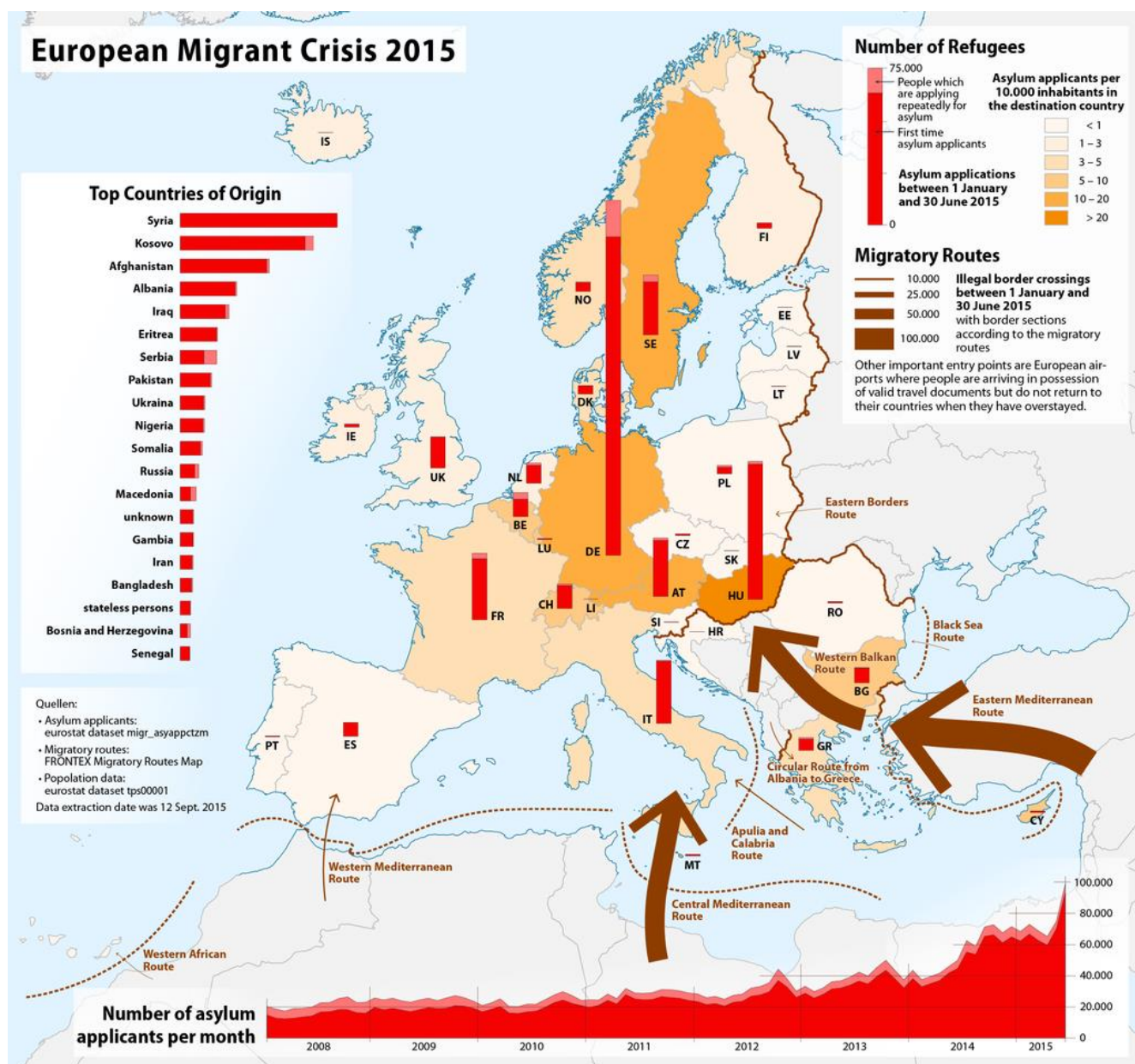

Рисунок И. 1 – Європейська міграційна криза 2015 р.

Джерело: [53]

ДОДАТОК К

Рисунок К. 1 -Кількість українських біженців у країнах Європи

Джерело: [42]

Ім'я користувача:
Міжнародних фінансів Ананьєв Микола

ID перевірки:
1015135002

Дата перевірки:
17.05.2023 21:02:56 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
17.05.2023 21:12:01 EEST

ID користувача:
100005723

Назва документа: Кондратенко Катерина Вадимівна

Кількість сторінок: 73 Кількість слів: 16250 Кількість символів: 120210 Розмір файлу: 4.32 MB ID файлу: 1014816210

10.3% Схожість

Найбільша схожість: 1.32% з Інтернет-джерелом (<https://www.slovoidilo.ua/2022/11/08/infografika/suspilstvo/yakux-kra>).

5.25% Джерела з Інтернету 249 Сторінка 75

7.72% Джерела з Бібліотеки 588 Сторінка 77

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел